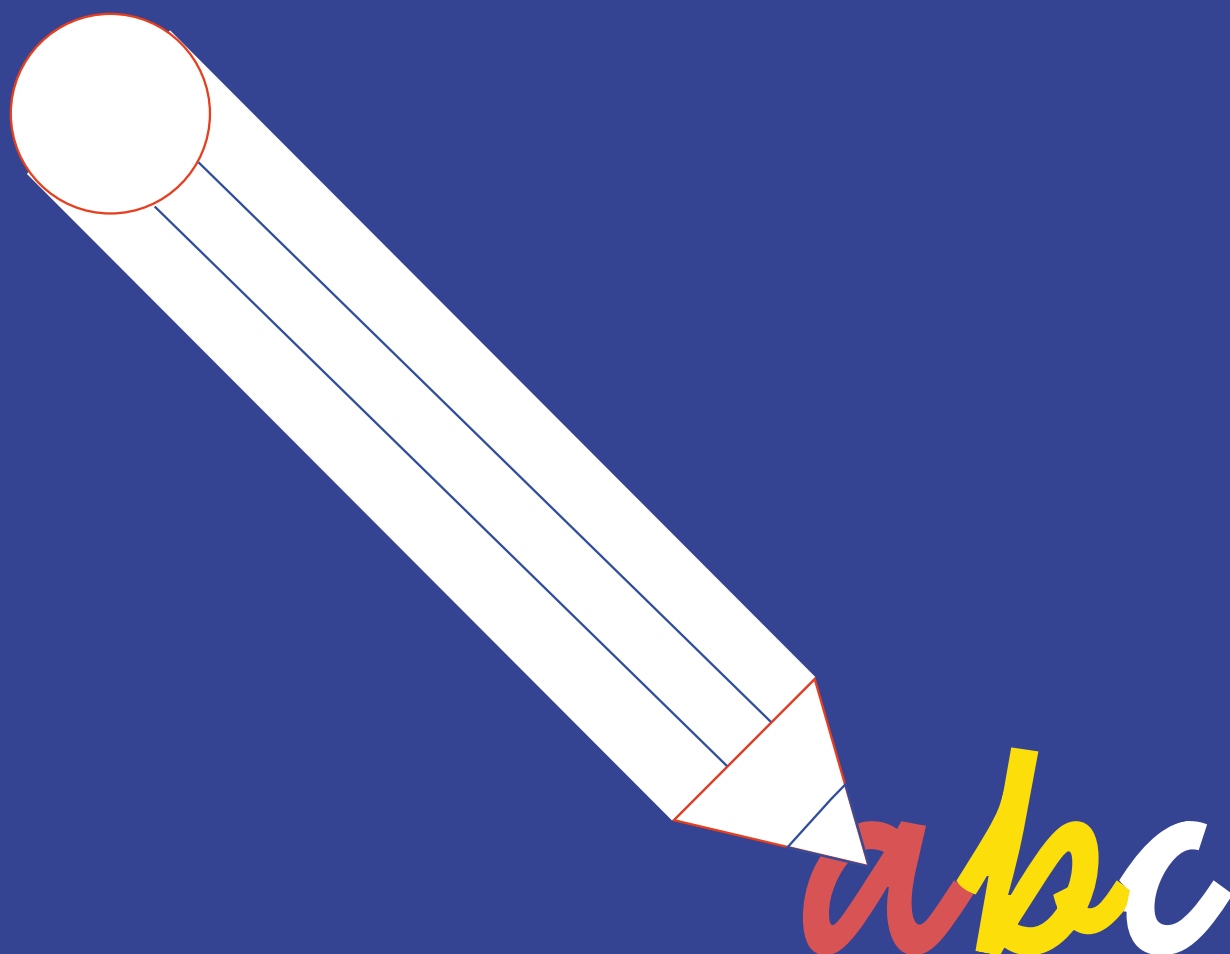

wersja
2025/26
PL

SZKOLNY PAKIET STARTOWY

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	5
informacje ogólne	
2. System edukacyjny w Polsce	6
3. Przed zapisaniem dziecka do szkoły: Ważne informacje dla rodziców i uczniów	9
4. Pierwszy dzień w polskiej szkole podstawowej: ważne chwile i zwyczaje	15
5. Organizacja roku szkolnego i nauki w szkole	17
6. Samorządność i prawa ucznia w szkole	24
7. Uczniowie nowoprzybyli w polskiej szkole: wsparcie i adaptacja	25
8. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna: wsparcie dla ucznia	27
dla rodziców i opiekunów	
9. Rodzice i opiekunowie w życiu szkoły	28
10. Wsparcie rodzin w sytuacjach trudnych	30
11. Słowniczek pojęć szkolnych dla uczniów i opiekunów	38

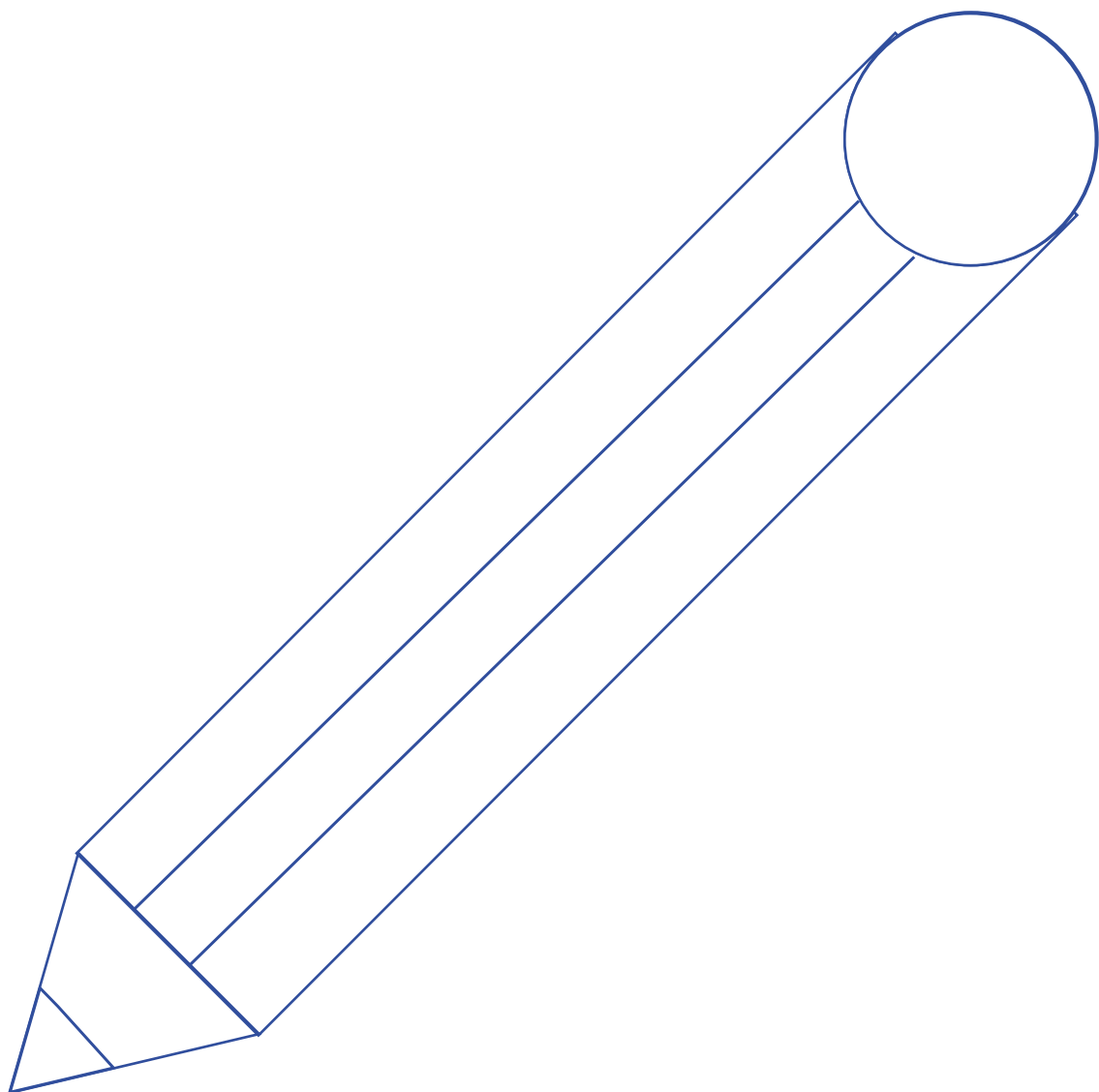
1. Wstęp

Witajcie w Szkolnym Świecie!

Ten poradnik powstał z myślą o Was – zarówno rodzicach i opiekunach, jak i uczniach, którzy rozpoczynają swoją edukacyjną przygodę w Polsce lub wracają do kraju po pobycie za granicą. Wiemy, że zmiana środowiska szkolnego to duże wyzwanie, dlatego chcemy pomóc Wam odnaleźć się w polskim systemie edukacji.

W środku znajdziecie przystępnie przedstawione informacje na temat funkcjonowania publicznych szkół w Polsce, wyjaśnienia kluczowych pojęć, a także przydatne linki do stron, gdzie możecie zgłębić temat. Poradnik zawiera również sekcje poświęcone wsparciu w zakresie zdrowia psychicznego uczniów, a także praktyczny słowniczek pojęć szkolnych oraz wzory pism, które ułatwią komunikację ze szkołą. Mamy nadzieję, że dzięki niemu poczujecie się pewniej w nowej rzeczywistości szkolnej!

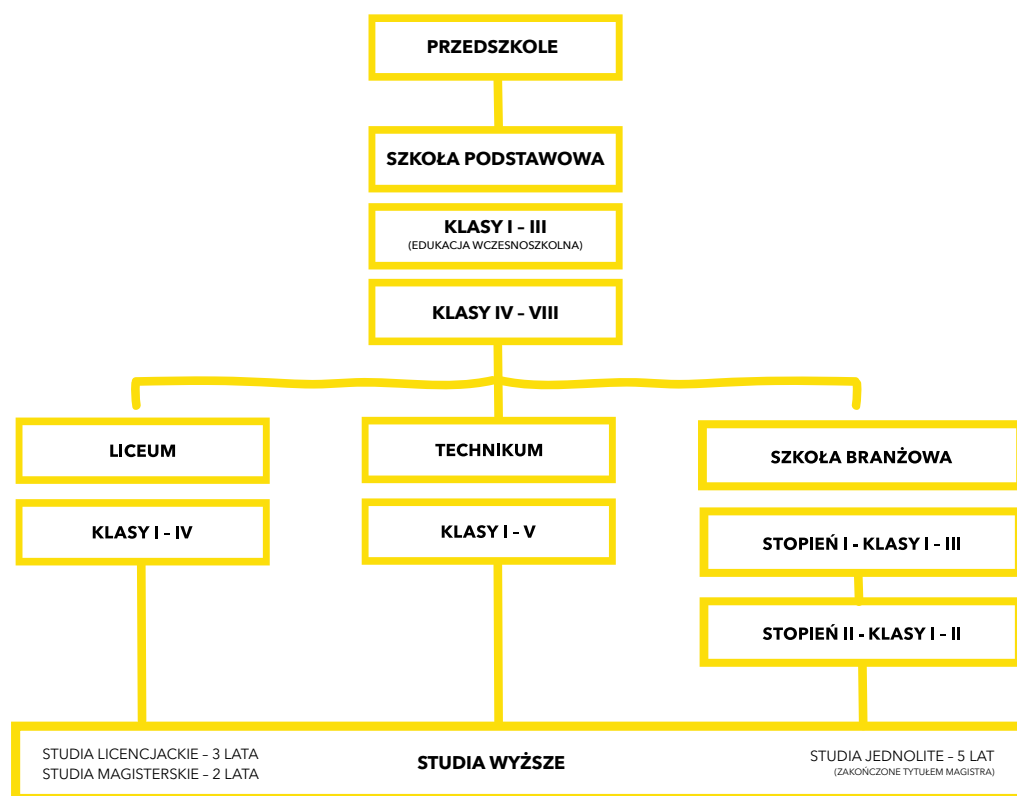
2. System edukacyjny w Polsce

Zanim zagłębimy się w codzienne aspekty życia szkolnego, kluczowe jest zrozumienie, jak działa polski system edukacji. Ten rozdział dostarczy Wam, drodzy rodzice, opiekunowie i uczniowie, kompleksowy obraz struktury szkół w Polsce – od przedszkola, przez szkołę podstawową, aż po szkoły średnie i możliwości dalszej edukacji. Przybliżymy zasady funkcjonowania, obowiązki i prawa uczniów oraz rodziców, a także wyjaśnimy specyfikę poszczególnych etapów kształcenia. Poznanie tych podstaw ułatwi Wam nawigację w nowym środowisku i pozwoli świadomie uczestniczyć w procesie edukacji.

W tym rozdziale:

- przybliżymy zasady funkcjonowania w polskich szkołach,
- jakie są obowiązki i prawa uczniów oraz rodziców/opiekunów,
- wyjaśnimy specyfikę poszczególnych etapów kształcenia.

Poznanie tych podstaw ułatwi Wam nawigację w nowym środowisku i pozwoli świadomie uczestniczyć w procesie edukacji.

Przedszkole

W Polsce dzieci w wieku od 3 do 6 lat (wyjątkowo od 2,5 roku) mogą uczęszczać do przedszkola. Roczne przygotowanie przedszkolne jest obowiązkowe dla sześciolatków i może odbywać się w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub w innych formach wychowania przedszkolnego.

Jeśli planujecie przyjęcie dziecka do przedszkola w trakcie roku szkolnego, czyli po 1 września, decyzję podejmuje dyrektor placówki. W przypadku problemów ze znalezieniem miejsca w publicznym przedszkolu, warto skontaktować się bezpośrednio z pracownikami urzędu miasta lub gminy odpowiedzialnymi za edukację. Pamiętajcie, że przedszkola funkcjonują przez cały rok szkolny, z wyłączeniem przerw ustalonych przez organ prowadzący.

Jak zapisać dziecko?

Większość rodziców i opiekunów korzysta z systemu rekrutacje.edu.wroclaw.pl. Wystarczy wypełnić elektroniczny wniosek, wpisać dane dziecka oraz swoje, wybrać 3 placówki, zaznaczyć spełnianie kryteriów. Do wniosku dołącza się skany lub zdjęcia wymaganych dokumentów, a całość potwierdza się Profilem Zaufanym. To najwygodniejszy i zalecany sposób zgłoszenia.

Co, jeśli nie mam dostępu do Profilu Zaufanego lub Internetu?

Jeśli nie macie możliwości skorzystania z rekrutacji online, istnieje opcja złożenia dokumentów osobiście w placówce pierwszego wyboru. W takim przypadku należy pobrać wniosek (zgłoszenie) bezpośrednio w wybranej placówce lub skorzystać z naszego wzoru, wypełnić go, podpisać i wraz z wymaganymi załącznikami dostarczyć do placówki.

W rekrutacji do przedszkoli wyróżniamy rekrutację główną i uzupełniającą

Rekrutacja główna obejmuje etap pierwszy i drugi i wynika z obowiązywania dwóch rodzajów kryteriów tj. etap pierwszy-kryteria ustawowe (tj. wielodzietność rodziny kandydata, niepełnosprawność kandydata, niepełnosprawność jednego z rodziców kandydata, niepełnosprawność obojga rodziców kandydata, niepełnosprawność rodzeństwa kandydata, samotne wychowywanie kandydata w rodzinie, objęcie kandydata pieczą zastępczą), etap drugi – kryteria określone przez organ prowadzący.

Rekrutacja uzupełniająca: odbywa się na pozostałe wolne miejsca, które wykażą placówki (jest to uzupełnienie głównej rekrutacji). W rekrutacji uzupełniającej obowiązują te same zasady co w rekrutacji głównej. Terminy rekrutacji są ustalane co roku i podawane do publicznej wiadomości na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz na stronach internetowych poszczególnych placówek. Warto śledzić te informacje, aby nie przegapić ważnych dat.

Jeśli planujecie zapisać dziecko do przedszkola w trakcie roku szkolnego, czyli po 1 września, decyzję podejmuje dyrektor placówki. W przypadku problemów ze znalezieniem miejsca w publicznym przedszkolu, warto skontaktować się bezpośrednio z pracownikami urzędu miasta lub gminy odpowiedzialnymi za edukację. Informację o wolnych miejscach znajdziesz również na stronie internetowej: <https://rekrutacje.edu.wroclaw.pl/> w zakładkach „Rekrutacja do przedszkoli” -> Wolne miejsca. Pamiętajcie, że przedszkola funkcjonują przez cały rok szkolny, z wyłączeniem przerw ustalonych przez organ prowadzący.

Szkoła podstawowa

Szkoła podstawowa to obowiązkowy etap edukacji w Polsce, trwający 8 lat, przeznaczony dla dzieci w wieku od 7 do 15 lat. To tutaj uczniowie zdobywają podstawową wiedzę i umiejętności, które stanowią fundament dla dalszej nauki. Program nauczania jest starannie zaplanowany i realizowany w dwóch głównych etapach:

I etap – edukacja wczesnoszkolna (klasy 1-3): To okres, w którym dzieci uczą się w sposób zintegrowany. Zazwyczaj jeden nauczyciel prowadzi większość zajęć, co pozwala na płynne przejście z przedszkola do szkoły. Skupia się na rozwijaniu kluczowych kompetencji, takich jak czytanie, pisanie, podstawy matematyki, a także na rozwijaniu kreatywności i umiejętności społecznych. Dzieci uczą się przez zabawę i doświadczanie, co sprzyja adaptacji do środowiska szkolnego.

II etap – nauczanie przedmiotowe (klasy 4-8): Od klasy czwartej uczniowie mają zajęcia z różnymi nauczycielami, którzy specjalizują się w konkretnych przedmiotach, takich jak język polski, matematyka, historia, przyroda (później biologia, chemia, fizyka, geografia), języki obce, plastyka, muzyka, technika i wychowanie fizyczne. Na tym etapie wiedza jest systematyzowana i rozszerzana, a uczniowie są stopniowo przygotowani do egzaminu ósmoklasisty.

Więcej szczegółowych informacji na temat funkcjonowania szkół podstawowych, a także praw i obowiązków uczniów i rodziców, znajdziecie w dalszej części naszej publikacji.

Szkoły ponadpodstawowe

Po ukończeniu ośmioletniej szkoły podstawowej uczniowie stają przed ważnym wyborem dalszej ścieżki edukacyjnej. Polskie szkoły ponadpodstawowe oferują kilka opcji, dopasowanych do różnych aspiracji i planów zawodowych.

Liceum Ogólnokształcące

Liceum ogólnokształcące to idealny wybór dla osób, które planują kontynuować naukę na studiach wyższych. Nauka trwa cztery lata i ma na celu przede wszystkim przygotowanie do matury, czyli egzaminu końcowego, który uprawnia do aplikowania na uczelnie. W liceum nie zdobywa się konkretnego zawodu, a program nauczania skupia się na przedmiotach ogólnokształcących. Pamiętajcie, że nauka w liceum wymaga systematyczności i gotowości do intensywnej pracy intelektualnej. Z sukcesem zdana matura otwiera drzwi na uczelnie wyższe, natomiast samo ukończenie liceum bez podjęcia studiów może ograniczać możliwości zawodowe.

Technikum

Technikum to doskonała opcja dla osób, które są zainteresowane konkretnym zawodem i chcą rozwijać się w wybranym kierunku. Nauka w technikum trwa pięć lat. Oprócz przedmiotów ogólnokształcących, które przygotowują do matury, uczniowie intensywnie uczą się przedmiotów zawodowych. Poza maturą, technikum przygotowuje również do egzaminu zawodowego, którego zdanie daje uprawnienia do wykonywania wyuczonego zawodu. Dzięki temu absolwenci technikum mają podwójne możliwości – mogą podjąć studia wyższe lub od razu rozpocząć pracę w swojej specjalności.

Szkoła Branżowa (I i II Stopnia)

Jeśli zależy Wam na jak najszybszym zdobyciu zawodu i rozpoczęciu pracy, szkoła branżowa jest odpowiednim wyborem. Dzieli się ona na szkołę I stopnia (trwającą 3 lata) oraz szkołę II stopnia (trwającą 2 lata).

W szkole branżowej I stopnia uczniowie zdobywają przede wszystkim praktyczne umiejętności zawodowe, często odbywając zajęcia w zakładach pracy lub specjalistycznych centrach kształcenia. Po ukończeniu szkoły należy zdać egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, co umożliwia szybkie wejście na rynek pracy.

Szkoła branżowa II stopnia to kontynuacja nauki po ukończeniu szkoły branżowej I stopnia. Umożliwia ona dalsze pogłębianie wiedzy i umiejętności zawodowych, a co ważne, po jej ukończeniu istnieje możliwość podejścia do egzaminu maturalnego, co otwiera drogę do podjęcia studiów wyższych.

3. Przed zapisaniem dziecka do szkoły:

Ważne informacje dla rodziców i uczniów

Decyzja o wyborze szkoły i proces rekrutacji to kluczowy moment dla każdego ucznia. Zanim jednak zagłębimy się w formalności związane z zapisaniem dziecka do placówki, chcemy przedstawić kilka istotnych kwestii, które pomogą Wam zrozumieć polski system edukacji i przygotować się na nadchodzące zmiany.

W tym rozdziale znajdziecie:

- praktyczne wskazówki dotyczące wyboru odpowiedniej szkoły,
- informację o tym jakie dokumenty musisz przygotować,
- informację o czym warto pamiętać, zanim dziecko przekroczy próg polskiej placówki edukacyjnej.

W Polsce **dzieci mają obowiązek uczestniczyć w zajęciach szkolnych do ukończenia 18. roku życia**, czyli do osiągnięcia pełnoletności. Przed tym wiekiem dziecko podlega władzy rodzicielskiej lub opiekuńczej. Oznacza to, że nie może samodzielnie podejmować wielu decyzji – dotyczy to np. wizyt lekarskich, podróży czy składania dokumentów do szkoły. W takich sytuacjach dziecku powinien towarzyszyć rodzic lub opiekun prawny. Zrozumienie tych zasad jest niezwykle ważne, by cały proces przebiegł sprawnie i bez niepotrzebnych trudności.

Pamiętaj – Uczeń przybywający z zagranicy ma dokładnie takie same prawa jak uczniowie polscy. Zgodnie z polskim prawem, dzieci niebędące obywatelami polskimi, podlegające obowiązkowi szkolnemu oraz obowiązkowi nauki korzystają z nauki i opieki w publicznych szkołach podstawowych, publicznych szkołach artystycznych, placówkach oraz w szkołach ponadpodstawowych na warunkach identycznych jak obywatele polscy.

Szkoła podstawowa

W Polsce funkcjonuje system rejonizacji szkół podstawowych, co oznacza, że każde dziecko jest automatycznie przypisane do konkretnej szkoły podstawowej na podstawie adresu zamieszkania. Dzięki temu dzieci z danego rejonu mają pierwszeństwo w przyjęciu do swojej szkoły obwodowej. Jeśli jednak preferujecie szkołę spoza rejonu zamieszkania, jest to możliwe, ale tylko w przypadku wolnych miejsc i po uzyskaniu zgody dyrekcji danej placówki.

Proces zapisania dziecka do szkoły podstawowej we Wrocławiu odbywa się przez Internet, co znacznie ułatwia i przyspiesza całą procedurę. Głównym narzędziem jest specjalny system rekrutacyjny dostępny online.

Jak zapisać dziecko do szkoły podstawowej?

Większość rodziców i opiekunów korzysta z systemu rekrutacje.edu.wroclaw.pl. Wystarczy wypełnić elektroniczny wniosek, wpisać dane dziecka oraz swoje, a następnie wybrać preferowaną szkołę – zarówno tę obwodową (przypisaną do miejsca zamieszkania), jak i inną, jeśli macie taką wolę. Do wniosku dołącza się skany lub zdjęcia wymaganych dokumentów, a całość potwierdza się Profilem Zaufanym. To najwygodniejszy i zalecany sposób zgłoszenia.

Co, jeśli nie mam dostępu do Profilu Zaufanego lub Internetu?

Jeśli nie macie możliwości skorzystania z rekrutacji online, istnieje opcja złożenia dokumentów osobiście w szkole. W takim przypadku należy pobrać wniosek (zgłoszenie) bezpośrednio w wybranej placówce lub skorzystać z naszego wzoru, wypełnić go, podpisać i wraz z wymaganymi załącznikami dostarczyć do sekretariatu szkoły.

Wrocławski system rekrutacji działa dwuetapowo:

Pierwszy etap jest dla dzieci mieszkających w obwodzie danej szkoły podstawowej. Dla nich miejsce jest gwarantowane, a proces sprowadza się do zgłoszenia. W przypadku braku wolnych miejsc szkoła zwraca się do organu prowadzącego z prośbą o wskazanie szkoły, która dysponuje wolnymi miejscami.

Drugi etap dotyczy przyjęć do szkół spoza obwodu zamieszkania. W tym przypadku przyjęcie dziecka jest możliwe tylko wtedy, gdy szkoła dysponuje wolnymi miejscami po przyjęciu wszystkich dzieci z własnego rejonu, a także po spełnieniu ewentualnych dodatkowych kryteriów rekrutacyjnych ustalonych przez miasto (np. posiadanie statusu w programie „Nasz Wrocław” czy obecność rodzeństwa w danej szkole). Ostateczną decyzję w tym etapie podejmuje dyrektor szkoły.

Terminy rekrutacji są ustalane co roku i podawane do publicznej wiadomości na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz na stronach internetowych poszczególnych szkół. Warto śledzić te informacje, aby nie przegapić ważnych dat.

Jeśli obawiasz się, że Twojemu dziecku będzie trudno odnaleźć się w polskiej szkole, możesz zapisać je do **klasy przygotowawczej**. Oferta kierowana jest do dzieci obcojęzycznych – w tym dzieci osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa oraz obywateli polskich powracających z emigracji.

W klasie przygotowawczej dzieci mają większą liczbę zajęć z języka polskiego. Uczą się codziennej komunikacji, ale też słów i wyrażeń z matematyki, przyrody, historii i innych przedmiotów szkolnych. Poznają polską kulturę, biorą udział w lekcjach tematycznych i zajęciach integracyjnych, poznają miasto. Jednocześnie dziecko realizuje podstawę programową dla swojego poziomu nauczania.

Lista oddziałów przygotowawczych co roku zmienia się – przed zapisaniem dziecka upewnij się, że w szkole jest planowane uruchomienie klasy przygotowawczej.

Wrocław, dn

.....

.....

.....

(nazwa szkoły)

PODANIE O PRZYJĘCIE DO SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Proszę o przyjęcie do Szkoły Podstawowej

.....

(imię i nazwisko kandydata)

do klasy

DANE UCZNIA

Data i miejsce urodzenia

PESEL

Dokładny adres zamieszkania

.....

DANE RODZICÓW/OPIEKUNÓW

Imię i nazwisko matki

Imię i nazwisko ojca

Imiona i nazwiska opiekunów

Dokładny adres zamieszkania

Tel. kontaktowy

Tel. kontaktowy.....

.....

(podpis rodzica/opiekuna)

Szkoła ponadpodstawowa

Rekrutacja do wrocławskich szkół ponadpodstawowych (liceów, techników i szkół branżowych) to proces, który również odbywa się za pośrednictwem systemu elektronicznego. System opiera się na sumie punktów uzyskanych przez kandydata, co zapewnia przejrzystość i sprawiedliwość naboru.

Jak działa system rekrutacji?

Proces rozpoczyna się od elektronicznego złożenia wniosku na specjalnej platformie rekrutacyjnej (www.rekrutacje.edu.wroclaw.pl). Uczeń lub jego rodzic/opiekun prawny wypełnia wniosek, wskazując maksymalnie sześć szkół i dowolną liczbę klas w tych szkołach, które są objęte systemem. Bardzo ważne jest ustalenie listy preferencji, czyli kolejności, w jakiej uczeń chciałby zostać przyjęty – szkoła i klasa najbardziej pożądana powinna być na pierwszym miejscu. Wniosek można podpisać elektronicznie (Profilem Zaufanym) lub wydrukować i złożyć osobiście w szkole pierwszego wyboru.

Co decyduje o przyjęciu? System punktowy.

O przyjęciu do danej klasy decyduje suma punktów rekrutacyjnych uzyskanych przez kandydata, które składają się z kilku elementów:

- Wyniki egzaminu ósmoklasisty. Punkty przeliczane są z procentowych wyników egzaminu z języka polskiego, matematyki oraz języka obcego nowożytnego.
- Oceny na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej. Punkty przyznawane są za oceny z języka polskiego, matematyki oraz dwóch wybranych przedmiotów, które są brane pod uwagę w rekrutacji do danej klasy w szkole ponadpodstawowej. Oceny od celującej do dopuszczającej mają przypisaną odpowiednią liczbę punktów.
- Szczególne osiągnięcia. Punkty można uzyskać za:
 - świadectwo ukończenia szkoły podstawowej z wyróżnieniem,
 - osiągnięcia w konkursach wiedzy, artystycznych oraz zawodach sportowych wymienione na świadectwie,
 - aktywność społeczną, w tym wolontariat.

Terminy i dalsze kroki:

Rekrutacja odbywa się w określonych terminach, które są corocznie ogłaszane przez Kuratorium Oświaty i dostępne na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz na stronach internetowych szkół. Zazwyczaj proces obejmuje kilka etapów:

1. Złożenie wniosku (pierwszy termin dla klas ogólnych, nieco wcześniejszy dla klas wymagających dodatkowych sprawdzianów, np. dwujęzycznych, sportowych).
2. Uzupełnienie wniosku o oceny ze świadectwa i wyniki egzaminu ósmoklasisty – po ich oficjalnym ogłoszeniu.
3. Przeprowadzenie ewentualnych sprawdzianów kompetencji językowych lub prób sprawności fizycznej (dla klas wymagających).
4. Ogłoszenie list kandydatów zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych.
5. Potwierdzenie woli podjęcia nauki przez dostarczenie oryginałów dokumentów (świadectwa, zaświadczenia o wynikach egzaminu) do szkoły, do której kandydat został zakwalifikowany. Niedostarczenie ich w wyznaczonym terminie oznacza rezygnację z miejsca.
6. Ogłoszenie list kandydatów przyjętych.

W przypadku, gdy uczeń nie zostanie zakwalifikowany do żadnej z wybranych szkół w pierwszym etapie, istnieje możliwość udziału w rekrutacji uzupełniającej, która odbywa się na wolne miejsca w szkołach.

Pamiętajcie, by dokładnie zapoznać się z harmonogramem rekrutacji na dany rok, ponieważ terminy mogą ulec zmianie. Szczegółowe informacje i instrukcje znajdziecie na oficjalnych stronach rekrutacyjnych Wrocławia.

Zapisy do szkoły w trakcie roku szkolnego dla dzieci nowoprzybyłych

Rozumiemy, że czasami życie przynosi niespodziewane zmiany, a rodziny przeprowadzają się do Polski już w trakcie trwania roku szkolnego. W takiej sytuacji naturalne jest, że pojawia się pilna potrzeba zapisania dziecka do szkoły. Chcemy zapewnić Was, że polski system edukacji jest na to przygotowany. Publiczne szkoły podstawowe i ponadpodstawowe oferują bezpłatną naukę dla dzieci w wieku od 7 do 18 lat, niezależnie od ich statusu prawnego w Polsce, a proces przyjęcia w środku roku jest możliwy i regulowany przepisami.

Jak zapisać dziecko do szkoły we Wrocławiu w trakcie roku szkolnego?

1. Bezpośredni kontakt ze szkołą:

Najważniejszym krokiem jest skontaktowanie się bezpośrednio z dyrektorem wybranej szkoły (np. szkoły obwodowej, czyli najbliższej miejsca zamieszkania, lub innej, jeśli ma wolne miejsca). Dyrektor szkoły publicznej ma prawo zakwalifikować ucznia przybywającego z zagranicy do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr, biorąc pod uwagę wiek ucznia oraz opinię rodziców.

2. Wymagane dokumenty:

Do zapisania dziecka potrzebne będą następujące dokumenty:

- Wniosek/zgłoszenie o przyjęcie do szkoły (dostępne w szkole lub z powyższego wzoru).
- Dokumenty potwierdzające dotychczasową naukę dziecka za granicą (np. świadectwa ukończenia klasy, zaświadczenia o przebytych egzaminach). Jeśli nie ma takich dokumentów, rodzic może złożyć pisemne oświadczenie o liczbie ukończonych lat nauki szkolnej oraz nazwie placówki, do której dziecko uczęszczało. Dokumenty te mogą wymagać tłumaczenia na język polski, ale zazwyczaj nie musi to być tłumaczenie przysięgłe.
- Dokumenty tożsamości dziecka i rodzica/opiekuna prawnego.
- Oświadczenie o miejscu zamieszkania rodzica i dziecka.

3. Kwalifikacja do klasy:

Dyrektor szkoły kwalifikuje ucznia do odpowiedniej klasy. Może wziąć pod uwagę łączną liczbę lat nauki w kraju i za granicą. W przypadku braku dokumentów, kwalifikacja może nastąpić na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej z uczniem (również w języku obcym, którym się posługuje) oraz opinii rodziców lub opiekunów. Dopuszczalne jest przyjęcie ucznia do niższej klasy, np. ze względu na wiek lub brak znajomości języka polskiego.

Test językowy – szkoła ma prawo poddać ucznia testowi, który określi poziom języka polskiego i jeśli okaże się, że kompetencje językowe ucznia wymagają podniesienia poziomu, szkoła może rekomendować zapisanie dziecka do niższej klasy. Nie jest to obowiązkowe, ale jeśli rodzice nie zgodzą się na takie rozwiązanie, istnieje duże prawdopodobieństwo, że dziecko będzie miało kłopoty z przyswojeniem informacji z konkretnych przedmiotów.

Dodatkowe dokumenty, które warto dostarczyć do szkoły

Po zapisaniu do szkoły dziecka, które ma specjalne potrzeby edukacyjne lub zdrowotne, warto dostarczyć dodatkowe dokumenty, które pomogą szkole w zapewnieniu mu odpowiedniego wsparcia. Nie są one obowiązkowe przy zapisie, ale ich przekazanie może znacząco ułatwić i usprawnić proces adaptacji oraz nauki.

Do takich dokumentów należą np.:

1. Dokumenty z poradni psychologiczno-pedagogicznej:

Jeśli dziecko posiada opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej (PPP) lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, koniecznie dostarcz je do szkoły. Te dokumenty zawierają szczegółowe informacje o indywidualnych potrzebach edukacyjnych dziecka, rekomendacje dotyczące metod pracy, form wsparcia czy dostosowania wymagań edukacyjnych. Pomogą one szkole w zorganizowaniu odpowiedniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, np. zajęć wyrównawczych, terapii pedagogicznej, rewalidacji czy zajęć rozwijających uzdolnienia.

2. Orzeczenie o niepełnosprawności:

Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności dziecka jest bardzo ważne dla szkoły. Na jego podstawie placówka może ubiegać się o dodatkowe środki finansowe na zatrudnienie specjalistów, zakup sprzętu czy dostosowanie warunków do potrzeb ucznia. Orzeczenie to również podstawa do korzystania z różnych form wsparcia, np. pomocy nauczyciela czy specjalistycznego sprzętu rehabilitacyjnego.

3. Dokumentacja medyczna dla pielęgniarki szkolnej:

Pielęgniarka szkolna potrzebuje informacji o stanie zdrowia Twojego dziecka, zwłaszcza jeśli choruje przewlekłe, ma alergie (np. pokarmowe, na leki, na użądlenia owadów), wymaga regularnego podawania leków w szkole, cierpi na cukrzycę, padaczkę czy astmę. Warto dostarczyć jej:

- Informacje o chorobach przewlekłych: nazwa choroby, leki, dawkowanie, sytuacje awaryjne i sposób postępowania.
- Karty informacyjne z leczenia szpitalnego (jeśli istotne).
- Zaświadczenia od lekarzy specjalistów potwierdzające diagnozy i zalecenia.
- Plan opieki zdrowotnej przygotowany przez lekarza, jeśli dziecko wymaga specjalistycznej opieki w szkole (np. podawania insuliny).

Dzięki tym informacjom pielęgniarka będzie mogła zapewnić dziecku odpowiednią opiekę w nagłych przypadkach i dbać o jego zdrowie na co dzień. Pamiętaj, że przekazanie tych danych jest kluczowe dla bezpieczeństwa i komfortu Twojego dziecka w szkole.

4. Pierwszy dzień w polskiej szkole podstawowej: ważne chwile i zwyczaje

Pierwszy dzień roku szkolnego w Polsce, przypadający tradycyjnie 1 września (chyba że wypada on w weekend, wtedy inauguracja odbywa się w pierwszy poniedziałek po 1 września), to ważne wydarzenie zarówno dla uczniów, jak i rodziców. Jest to czas pełen emocji – radości z powrotu do kolegów, ekscytacji przed nowymi wyzwaniami, ale też naturalnego stresu, zwłaszcza dla uczniów rozpoczynających naukę w nowej szkole lub kraju.

Uroczysty początek – apel:

Dzień ten rozpoczyna się zazwyczaj od uroczystego apelu, czyli wspólnego spotkania całej społeczności szkolnej. Najczęściej odbywa się on na szkolnym boisku, w auli lub w sali gimnastycznej. Podczas apelu dyrektor szkoły wita wszystkich uczniów, rodziców i nauczycieli, wygłasza przemówienie inaugurujące nowy rok szkolny i życzy wszystkim sukcesów. Warto pamiętać, że w polskiej kulturze nie ma zwyczaju wręczania prezentów nauczycielom w pierwszym dniu szkoły.

Spotkanie z wychowawcą i klasą:

Po oficjalnej części apelu, uczniowie udają się do swoich sal lekcyjnych.

Młodszy uczniowie, zwłaszcza ci z klas 1-3, często idą do klas w towarzystwie swoich rodziców lub opiekunów. To czas, aby rodzice mogli na chwilę zajrzeć do sali, zobaczyć, gdzie będzie uczyć się ich dziecko, a także nawiązać pierwszy kontakt z wychowawcą.

Starszy uczniowie (od klasy 4 wzwyż) zazwyczaj udają się do swoich klas samodzielnie, gdzie czekają na nich wychowawcy.

W klasach wychowawcy witają swoich podopiecznych, omawiają harmonogram na najbliższe dni, przekazują podstawowe informacje organizacyjne i odpowiadają na pytania. Jest to doskonała okazja do pierwszego bezpośredniego kontaktu z wychowawcą klasy – warto wtedy przedstawić się, powiedzieć o ewentualnych ważnych kwestiach dotyczących dziecka, czy po prostu nawiązać pozytywną relację. To właśnie wychowawca będzie kluczową osobą do kontaktu w sprawach związanych z edukacją i samopoczuciem dziecka w szkole.

Pierwszy dzień szkoły nie jest dniem, w którym odbywają się normalne lekcje. Jest to dzień organizacyjny, mający na celu wprowadzenie uczniów w nowy rok szkolny i przygotowanie ich do dalszej nauki.

Strój galowy

– podczas oficjalnych uroczystości szkolnych uczniowie powinni założyć odpowiednie do okazji ubrania. Najczęściej są to eleganckie bluzki/koszule w białym kolorze oraz spódnice/spodnie w kolorze czarnym lub granatowym. Niektóre szkoły określają dokładnie jak powinien wyglądać strój galowy i wpisują to do swojego statutu.

Kluczowe dokumenty do zapoznania się na początku roku szkolnego

Aby w pełni zrozumieć zasady funkcjonowania szkoły i prawa oraz obowiązki Wasze i Waszego dziecka, warto jak najszybciej zapoznać się z dwoma kluczowymi dokumentami.

Statut szkoły

Statut szkoły to najważniejszy dokument wewnętrzny, swoista „konstytucja” danej placówki. Określa on szczegółowo zasady funkcjonowania szkoły, w tym:

- Prawa i obowiązki uczniów.
- Prawa i obowiązki rodziców/opiekunów.
- Zasady oceniania uczniów (w tym oceniania zachowania).
- System nagród i kar.
- Zasady rekrutacji (uzupełniającej).
- Procedury dotyczące usprawiedliwiania nieobecności.
- Organizację pracy szkoły (np. funkcjonowanie świetlicy, biblioteki).

Zapoznanie się ze statutem jest niezwykle ważne, ponieważ pozwala zrozumieć zasady współpracy ze szkołą i uchronić się przed nieporozumieniami.

Standardy ochrony małoletnich

Standardy ochrony małoletnich to dokument, który ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w szkole i określenie procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia, przemocy czy zaniedbania. Opisuje, jakie działania szkoła podejmuje, aby chronić uczniów przed wszelkimi formami krzywdzenia, w tym cyberprzemocą. Znajdziecie w nim informacje o tym, jak reagować w sytuacjach problemowych, do kogo się zwrócić o pomoc i jakie są procedury zgłaszania niepokojących zdarzeń. Jest to szczególnie ważny dokument, który podkreśla priorytet bezpieczeństwa i dobrostanu każdego ucznia.

Gdzie znaleźć te dokumenty?

Oba dokumenty – Statut szkoły oraz Standardy ochrony małoletnich – powinny być dostępne na stronie internetowej szkoły lub „BIP (Biuletyn Informacji Publicznej)”. Jeśli nie znajdziecie ich online, możecie o nie poprosić w sekretariacie szkoły. W razie jakichkolwiek pytań lub problemów ze znalezieniem tych dokumentów, zawsze możecie zwrócić się o pomoc do wychowawcy klasy, który z pewnością wskaże, gdzie je odnaleźć lub udzieli niezbędnych wyjaśnień.

5. Organizacja roku szkolnego i nauki w szkole

Rok szkolny w polskich szkołach rozpoczyna się zazwyczaj 1 września i trwa do ostatniego piątku czerwca następnego roku. Jest to okres intensywnej nauki, ale również czas na odpoczynek i regenerację, dzięki zaplanowanym przerwom.

Struktura roku szkolnego:

Polski rok szkolny jest podzielony na dwa półrocza. Po zakończeniu pierwszego półrocza, zazwyczaj w styczniu lub lutym, uczniowie udają się na dwutygodniowe ferie zimowe. Ich dokładny termin jest zmienny i zależy od województwa. Po zakończeniu drugiego półrocza rozpoczynają się dwumiesięczne wakacje.

Dni wolne i święta:

W trakcie roku szkolnego uczniowie korzystają z kilku stałych dni wolnych od zajęć, związanych ze świętami państwowymi i religijnymi. Szkoły dodatkowo informują o innych, ewentualnych dniach wolnych, które mogą zostać ustalone przez dyrektora placówki.

MIESIĄC	ŚWIĘTA/DNI WOLNE
WRZESIEŃ	01.09 – Rozpoczęcie roku szkolnego
PAŹDZIERNIK	14.10 – Dzień Edukacji Narodowej (Dzień Nauczyciela) – dzień wolny od zajęć w niektórych szkołach
LISTOPAD	01.11 – Wszystkich Świętych (dzień wolny) 11.11 – Święto Niepodległości (dzień wolny)
GRUDZIEŃ	23.12–01.01 – Ferie świąteczne 24–26.12 – Święta Bożego Narodzenia
STYCZEŃ	01.01 – Nowy Rok (dzień wolny) 06.01 – Święto Trzech Króli (dzień wolny)
STYCZEŃ/ LUTY	Ferie zimowe – 2 tygodnie (dokładna data i podział na województwa wg ustaleń Ministerstwa Edukacji i Nauki)
MARZEC/ KWIECIEŃ	Święta Wielkanocne – ferie – 6 dni (w marcu lub kwietniu – święto ruchome)
MAJ	01.05 – Święto Pracy (dzień wolny) 03.05 – Święto Konstytucji 3 Maja (dzień wolny)
CZERWIEC	Koniec roku szkolnego (ostatni tydzień czerwca)
LIPIEC	WAKACJE
SIERPIEŃ	WAKACJE

Szczegóły dotyczące aktualnego kalendarza roku szkolnego dostępne są na stronach internetowych Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz Kuratorium Oświaty.

Codzienne życie w polskiej szkole

Poznanie codziennej rutyny i zasad panujących w polskiej szkole pomoże Wam, rodzicom i uczniom, w adaptacji do nowego środowiska. Od dzwonka na lekcję po ocenę zachowania – oto, czego możecie się spodziewać.

Sekretariat szkolny

Sekretariat szkolny to serce administracyjne każdej szkoły. To tutaj koncentruje się cała bieżąca obsługa dokumentacyjna, niezbędna do sprawnego funkcjonowania placówki. Pracownicy sekretariatu dbają o to, by wszelkie formalności związane z uczniami, nauczycielami i dyrekcją były realizowane terminowo i zgodnie z przepisami. Do ich kluczowych zadań należy wydawanie różnego rodzaju zaświadczeń (np. o uczęszczaniu do szkoły, o osiągnięciach), prowadzenie szczegółowych rejestrów uczniów i ich postępów, obsługa korespondencji przychodzącej i wychodzącej, a także ogólne zarządzanie obiegiem informacji w szkole.

Lekcje i przerwy

Standardowo, jedna lekcja w polskiej szkole trwa 45 minut. Po każdej lekcji następuje krótka przerwa, zazwyczaj 10-15 minut, która pozwala uczniom na zmianę sali, skorzystanie z toalety czy krótki odpoczynek. W ciągu dnia przewidziana jest także jedna dłuższa przerwa (np. 20-30 minut), idealna na zjedzenie posiłku czy chwilę relaksu. Plan lekcji, czyli rozkład zajęć na dany dzień i tydzień, jest zawsze dostępny dla uczniów i rodziców.

Jak sprawdzana jest wiedza w polskich szkołach?

W polskich szkołach wiedza uczniów jest systematycznie weryfikowana na różne sposoby, aby ocenić ich postępy i zrozumienie materiału. Podstawowymi formami sprawdzania są:

- **Kartkówki:** to krótkie, niezapowiedziane lub zapowiedziane sprawdziany obejmujące niewielki zakres materiału, zazwyczaj z kilku ostatnich lekcji. Ich celem jest szybkie sprawdzenie bieżącej wiedzy i umiejętności.
- **Sprawdziany:** są to bardziej obszernie prace pisemne, zawsze zapowiadane z wyprzedzeniem. Obejmują większy dział materiału i służą podsumowaniu wiedzy z dłuższego okresu nauki.
- **Prace klasowe (wypracowania):** w przypadku przedmiotów humanistycznych, takich jak język polski, często stosuje się wypracowania. Są to dłuższe formy pisemne, które pozwalają ocenić umiejętność analizy, syntezy, argumentacji oraz poprawność językową i stylistyczną.

Oprócz tego nauczyciele oceniają również aktywność na lekcjach, odpowiedzi ustne oraz projekty grupowe czy indywidualne.

Skala ocen

W polskim systemie edukacji stosuje się dwie skale ocen:

1. Ocen z przedmiotów: Uczniowie otrzymują oceny z poszczególnych przedmiotów (np. języka polskiego, matematyki, historii) w sześciostopniowej skali:

- **6 (celujący):** Oznacza wybitne osiągnięcia, często wykraczające poza program nauczania.
- **5 (bardzo dobry):** Pełne opanowanie materiału, samodzielność i aktywność.
- **4 (dobry):** Dobre opanowanie materiału, z niewielkimi brakami.

- 3 (dostateczny): Podstawowe opanowanie materiału, ale z widocznymi brakami.
- 2 (dopuszczający): Minimalne opanowanie materiału, pozwalające na kontynuację nauki.
- 1 (niedostateczny): Brak opanowania podstawowego materiału, uniemożliwiający dalszą naukę.

Oceny te są wystawiane przez nauczycieli na podstawie sprawdzianów, prac klasowych, odpowiedzi ustnych lub aktywności na lekcji.

W klasach 4-8 na koniec pierwszego półrocza (zazwyczaj w styczniu lub lutym) wystawiane są oceny śródroczne, które informują o postępach w nauce w danym okresie. Następnie, w czerwcu, wystawiane są oceny końcoworoczne, które są oceną za całe minione dziesięć miesięcy nauki, a nie tylko za drugie półrocze. To właśnie oceny końcoworoczne decydują o promocji ucznia do kolejnej klasy i będą wpisane na świadectwie szkolnym.

2. Ocena zachowania: Oprócz ocen z przedmiotów, na koniec każdego półrocza i roku szkolnego uczeń otrzymuje również ocenę z zachowania. Jej kryteria są zazwyczaj szczegółowo opisane w statucie każdej szkoły, ale ogólnie ocenia się w niej:

- przestrzeganie zasad panujących w szkole,
- kulturę osobistą i szacunek wobec innych,
- wywiązywanie się z obowiązków szkolnych,
- aktywność społeczną i zaangażowanie,
- postawę wobec nauki i rówieśników.

Skala ocen zachowania jest najczęściej następująca (od najlepszej do najgorszej): wzorowe, bardzo dobre, dobre, poprawne, nieodpowiednie, naganne. Ocena zachowania nie ma wpływu na promocję do następnej klasy, ale jest ważnym elementem świadectwa szkolnego.

Wyprawka szkolna i podręczniki

Rozpoczęcie nauki wiąże się z koniecznością skompletowania wyprawki szkolnej, czyli wszystkich niezbędnych przyborów (zeszyty, długopisy, piórniki, kredki, strój na WF itp.). Rodziny w Polsce mogą liczyć na wsparcie finansowe w tym zakresie. Rządowy program „Dobry Start” (potocznie „300+”) to jednorazowe świadczenie w wysokości 300 złotych, przeznaczone na zakup artykułów szkolnych. Wniosek o to wsparcie składa się online.

Więcej informacji o wniosku „Dobry Start” znajdziesz w rozdziale „Rodzice i opiekunowie w polskiej szkole”.

W publicznych szkołach podstawowych uczniowie mają zapewnione darmowe podręczniki i materiały edukacyjne. Są one wypożyczane ze szkolnej biblioteki na cały rok szkolny i należy o nie dbać, aby mogły służyć kolejnym rocznikom. Warto wiedzieć, że w niektórych szkołach uczniowie mają dostęp do szafek, w których mogą przechowywać książki i przybory, dzięki czemu nie muszą ich codziennie nosić. To, czy szafki są dostępne, zależy jednak od konkretnej placówki – najlepiej zapytać o to w szkole, do której uczęszczać będzie Wasze dziecko.

Ważne dokumenty ucznia:

Legitymacja szkolna i karta rowerowa

W codziennym życiu szkolnym i poza nim, niektóre dokumenty są dla ucznia szczególnie ważne. Warto wiedzieć, do czego służą i jak je uzyskać.

Legitymacja szkolna

– dokument wydawany każdemu dziecku, uczęszczającemu do danej szkoły.

Legitymacja uprawnia do zniżek ustawowych na przejazdy pociągiem lub autobusem (np. Koleje Dolnośląskie, PKP – Polskie Koleje Państwowe) – 37% zniżki oraz do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską we Wrocławiu uczniów szkół położonych na terenie Wrocławia. Uczniowie muszą pamiętać, żeby mieć przy sobie ważną legitymację szkolną za każdym razem, gdy korzystają z powyższych usług (także podczas wycieczek szkolnych).

WAŻNE: Do wyrobienia legitymacji potrzebne jest zdjęcie legitymacyjne, które można wykonać w zakładzie fotograficznym.

Dowiedz się w sekretariacie szkolnym, jaka legitymacja obowiązuje w Twojej szkole. Dotychczas obowiązujące legitymacje papierowe będą zamieniane na e-legitymacje (wersja plastikowa) i/lub mLegitymacje (wersja w aplikacji mObywatel na telefon).

Karta rowerowa

to dokument, który uzyskasz zdając egzamin sprawdzający kwalifikacje (znajomość zasad ruchu drogowego w formie pisemnej oraz egzamin praktyczny). Osoba, która nie ukończyła 18 lat, jest zobowiązana posiadać dokument uprawniający do poruszania się rowerem, hulajnogą elektryczną i innymi urządzeniami elektrycznymi. Takim dokumentem może być karta rowerowa. O kartę rowerową mogą się ubiegać wszystkie dzieci, które ukończyły 10. rok życia.

Kartę rowerową mogą wydać 3 organy:

- dyrektor szkoły – w przypadku, gdy dziecko jest uczniem szkoły podstawowej i posiada zgodę rodzica lub opiekuna,
- dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego – jeżeli dziecko ukończyło szkołę podstawową,
- przedsiębiorca prowadzący ośrodek szkolenia kierowców, w przypadku gdy posiada specjalne poświadczenie potwierdzające spełnienie przez niego dodatkowych wymagań – jeżeli dziecko ukończyło szkołę podstawową.

Organizacja nauki w klasach 1-3 szkoły podstawowej

Pierwsze lata w polskiej szkole podstawowej, czyli klasy 1-3, to okres tzw. edukacji wczesnoszkolnej. Jej głównym celem jest płynne wprowadzenie dzieci w świat nauki, rozwijanie podstawowych umiejętności i wspieranie ich wszechstronnego rozwoju. Organizacja zajęć w tym okresie różni się od tej w starszych klasach.

Nauczanie zintegrowane i rola wychowawcy

W klasach 1-3 dominuje nauczanie zintegrowane. Oznacza to, że większość lekcji prowadzi jeden nauczyciel – wychowawca klasy. To on jest odpowiedzialny za realizację programu z zakresu języka polskiego, matematyki, edukacji przyrodniczej, społecznej i artystycznej. Taki model pozwala na bardziej holistyczne podejście do nauki, dostosowanie tempa pracy do potrzeb grupy i budowanie silnej więzi między uczniem a nauczycielem. Dzieci spędzają większość czasu w jednej, tej samej sali lekcyjnej, co sprzyja poczuciu bezpieczeństwa i stabilności.

Przedmioty obowiązkowe i dodatkowe

Mimo zintegrowanego charakteru nauczania, w planie lekcji pojawiają się również zajęcia prowadzone przez innych specjalistów:

- Język obcy nowożytny: Najczęściej jest to język angielski. Nauka języka obcego rozpoczyna się już od pierwszej klasy, koncentrując się na zabawie, piosenkach i podstawowych zwrotach.
- Wychowanie fizyczne (WF): Zajęcia te odbywają się zazwyczaj w sali gimnastycznej lub na świeżym powietrzu, rozwijając sprawność fizyczną i koordynację ruchową dzieci. Uwaga: jeśli dziecko nie może brać udziału w lekcjach WF-u ze względów zdrowotnych – musisz dostarczyć zaświadczenie od lekarza – specjalisty.
- Zajęcia komputerowe / informatyka: Wprowadzają dzieci w podstawy obsługi komputera i bezpiecznego korzystania z technologii.
- Edukacja muzyczna / plastyczna: Często włączone w nauczanie zintegrowane, ale mogą być też prowadzone przez nauczycieli specjalistów.
- Religia / Etyka: Są to przedmioty nieobowiązkowe. Rodzice decydują, czy ich dziecko będzie uczęszczać na lekcje religii (są to zajęcia religii katolickiej – prowadzone przez katechetę) lub etyki. Jeśli rodzice nie wyrażą zgody na żaden z tych przedmiotów, dziecko ma w tym czasie wolne lub może przebywać w świetlicy szkolnej. Jeśli chcesz, żeby dziecko uczęszczało na zajęcia – na początku roku szkolnego wypełnij odpowiednią deklarację przekazaną przez wychowawcę.

Ocenianie

W klasach 1-3 szkoły podstawowej uczniowie otrzymują oceny opisowe. Oznacza to, że zamiast cyfr, nauczyciel szczegółowo opisuje postępy i osiągnięcia dziecka w nauce i zachowaniu.

Co zawiera ocena opisowa?

Ocena opisowa to rozbudowana informacja zwrotna, która skupia się na indywidualnym rozwoju ucznia. Zazwyczaj obejmuje takie aspekty jak:

- postępy w nauce: Jak dziecko radzi sobie z czytaniem, pisanem, liczeniem i innymi umiejętnościami,
- rozwój umiejętności: Np. zdolności manualne, artystyczne, umiejętność logicznego myślenia,
- aktywność i zaangażowanie na lekcjach,
- postępy w rozwoju społecznym i emocjonalnym: Jak dziecko współpracuje w grupie, radzi sobie z emocjami, przestrzega zasad,
- wskazówki do dalszej pracy: Co dziecko powinno ćwiczyć, na czym się skupić, aby dalej się rozwijać.

W niektórych szkołach w trakcie roku szkolnego wystawiane są również oceny cyfrowe, jednak na świadectwie każde dziecko ma wypisaną szczegółową ocenę opisową.

Świetlica szkolna

Dla wielu rodzin, zwłaszcza tych, w których rodzice pracują, świetlica szkolna stanowi nieocenione wsparcie. Jest to wydzielone miejsce w szkole, gdzie uczniowie mogą przebywać pod opieką nauczycieli przed rozpoczęciem lekcji oraz po ich zakończeniu. Świetlica pełni funkcję opiekuńczą, ale także edukacyjną i wychowawczą, oferując dzieciom bezpieczne i zorganizowane środowisko.

Organizacja i zapisy:

- Zapisy do świetlicy odbywają się zazwyczaj na początku roku szkolnego, w okresie rekrutacji lub w pierwszych dniach września. Rodzice zainteresowani korzystaniem ze świetlicy dla swojego dziecka muszą złożyć odpowiedni wniosek w sekretariacie szkoły. Liczba miejsc w świetlicy może być ograniczona, dlatego warto złożyć wniosek w wyznaczonym terminie.
- Ważnym elementem zapisu jest wskazanie osób uprawnionych do odbioru dziecka ze świetlicy. Rodzice lub opiekunowie prawni są zobowiązani do podania listy osób (np. dziadkowie, starsze rodzeństwo, inni upoważnieni dorośli), które mogą odebrać dziecko. Bez pisemnego upoważnienia, nauczyciele świetlicy nie wydadzą dziecka nikomu innemu, co ma na celu zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa.

Organizacja nauki w klasach 4-8 szkoły podstawowej

Po zakończeniu edukacji wczesnoszkolnej, uczniowie w klasach 4-8 wkraczają w nowy etap nauki, który charakteryzuje się bardziej przedmiotowym systemem nauczania oraz większą samodzielnością.

Nauczanie przedmiotowe i rotacja sal

W przeciwieństwie do młodszych klas, gdzie większość lekcji odbywa się w jednej sali z jednym nauczycielem, w klasach 4-8 uczniowie mają zajęcia z różnymi nauczycielami-specjalistami, z których każdy uczy innego przedmiotu. Oznacza to, że uczniowie przemieszczają się pomiędzy różnymi salami lekcyjnymi (pracowniami), które są często specjalnie przystosowane do nauczania danego przedmiotu – na przykład pracownia biologiczna z modelami, chemiczna z laboratorium, plastyczna ze sztalugami czy informatyczna z komputerami. Taki system wymaga od uczniów większej odpowiedzialności i organizacji.

Przedmioty obowiązkowe

Program nauczania w klasach 4-8 jest znacznie szerszy i bardziej szczegółowy. Do obowiązkowych przedmiotów należą m.in.:

- Język polski: w klasach 4-8
- Matematyka: w klasach 4-8
- Język obcy nowożytny: najczęściej kontynuacja nauki języka angielskiego, często z możliwością wyboru drugiego języka obcego w klasie 7 (np. niemieckiego, hiszpańskiego).
- Historia: w klasach 4-8
- Wiedza o społeczeństwie (WOS): w klasie 8
- Przedmioty przyrodnicze:

W początkowych latach tego etapu (zazwyczaj w klasie 4) uczniowie uczą się przyrody, która łączy podstawowe zagadnienia z zakresu biologii, geografii, fizyki i chemii w jeden spójny przedmiot.

W późniejszych klasach (zwykle od klasy 5 lub 7), przedmiot przyroda dzieli się na odrębne dziedziny:

- Biologia: od klasy 5
- Geografia: od klasy 5
- Chemia: od klasy 7
- Fizyka: od klasy 7
- Informatyka: w klasach 4-8
- Plastyka: w klasach 4-7
- Muzyka: w klasach 4-7
- Technika: w klasach 4-6
- Wychowanie fizyczne (WF): w klasach 4-8 Uwaga: jeśli dziecko nie może brać udziału w lekcjach WF-u ze względów zdrowotnych – musisz dostarczyć zaświadczenie od lekarza – specjalisty.
- Edukacja dla bezpieczeństwa: w klasie 8

Przedmioty dodatkowe i zajęcia pozalekcyjne

Podobnie jak w młodszych klasach, uczniowie w klasach 4-8 mają możliwość uczestniczenia w zajęciach:

- Religia / Etyka: są to przedmioty nieobowiązkowe. Rodzice decydują, czy ich dziecko będzie uczęszczać na lekcje religii (są to zajęcia religii katolickiej – prowadzone przez katechetę) lub etyki. Jeśli rodzice nie wyrażą zgody na żaden z tych przedmiotów, dziecko ma w tym czasie wolne lub może przebywać w świetlicy szkolnej. Jeśli chcesz, żeby dziecko uczęszczało na zajęcia – na początku roku szkolnego wypełnij odpowiednią deklarację przekazaną przez wychowawcę.
- Edukacja zdrowotna: zajęcia, które mają na celu wyposażenie dzieci w wiedzę i umiejętności niezbędne do dbania o zdrowie fizyczne i psychiczne, w tym zasady zdrowego odżywiania, znaczenie aktywności

fizycznej, higieny, a także umiejętność radzenia sobie ze stresem i bezpiecznego korzystania z Internetu. Zajęcia zawierają podstawowe informacje z zakresu edukacji seksualnej. Celem tych zajęć jest kształtowanie prozdrowotnych nawyków i świadomych postaw.

Egzamin ósmoklasisty

Na zakończenie ośmioletniej nauki w szkole podstawowej, każdy uczeń przystępuje do egzaminu ósmoklasisty. Jest to obowiązkowy sprawdzian, który odbywa się zazwyczaj w maju i obejmuje trzy przedmioty: język polski, matematykę oraz jeden język obcy nowożytny (najczęściej angielski).

Wyniki egzaminu ósmoklasisty są bardzo ważne, ponieważ mają wpływ na przyjęcie ucznia do wybranej szkoły ponadpodstawowej (liceum ogólnokształcącego, technikum lub szkoły branżowej). Suma punktów zdobytych na egzaminie, w połączeniu z ocenami ze świadectwa ukończenia szkoły podstawowej oraz dodatkowymi osiągnięciami, decyduje o miejscu na liście rankingowej kandydatów do konkretnych szkół i klas.

Informacje o ewentualnych dostosowaniach egzaminu dla uczniów z innych krajów znajdziecie w rozdziale „Uczniowie nowoprzybyli w polskiej szkole”.

Chcesz dowiedzieć się więcej o egzaminach, które czekają ucznia w przyszłości? Informację o maturze oraz egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe znajdziesz w słowniczku na końcu naszej publikacji.

Po lekcjach: Rozwój poza klasą

Nauka w polskiej szkole to nie tylko obowiązkowe lekcje. Poza nimi, uczniowie mają wiele możliwości rozwijania swoich pasji, umiejętności społecznych i spędzania czasu w ciekawy sposób.

Zajęcia dodatkowe i koła zainteresowań

Prawie każda szkoła oferuje szeroki wachlarz zajęć dodatkowych i kół zainteresowań. Ich oferta jest zróżnicowana i zależy od konkretnej placówki, zainteresowań uczniów oraz kadry nauczycielskiej. Możecie znaleźć między innymi:

- Koła przedmiotowe: dla uczniów, którzy chcą poszerzyć wiedzę np. z matematyki, języka polskiego, języków obcych czy nauk przyrodniczych. Często przygotowują one do konkursów i olimpiad.
- Zajęcia artystyczne i sportowe: dla uczniów, którzy chcą rozwijać się w różnych dziedzinach. Czasami prowadzone przez nauczycieli z danej szkoły, a czasami przez osoby specjalnie do tego zatrudnione lub firmy zewnętrzne. Część zajęć może być dodatkowo płatna.
- Wolontariat: Wiele szkół zachęca uczniów do udziału w wolontariacie, który uczy empatii, odpowiedzialności i zaangażowania społecznego. Może to być pomoc koleżeńska, akcje charytatywne czy wspieranie lokalnych inicjatyw. Pamiętaj, że wolontariat daje dodatkowe punkty przy rekrutacji do szkoły ponadpodstawowej – warto się zaangażować.

Informacje o dostępnych zajęciach dodatkowych zazwyczaj są ogłaszane na początku roku szkolnego przez wychowawców, na stronach internetowych szkół oraz na tablicach ogłoszeń.

Biblioteka szkolna

Czas na przerwach oraz po lekcjach możesz spędzić także w bibliotece szkolnej. To nie tylko miejsce, gdzie uczniowie mogą wypożyczać obowiązkowe podręczniki (wspomniane wcześniej darmowe podręczniki) i lektury, ale także przestrzeń pełna książek dla dzieci i młodzieży.

Święta i uroczystości szkolne

Polskie szkoły aktywnie celebrować ważne święta, a także organizują własne uroczystości. Są to zazwyczaj:

- Uroczyste apele: Organizowane z okazji dni świątecznych czy zakończenia roku szkolnego. Podczas tych apeli uczniowie często prezentują programy artystyczne.
- Festyny i pikniki: Niektóre szkoły organizują festyny rodzinne, pikniki lub dni otwarte, które są okazją do integracji społeczności szkolnej i wspólnej zabawy.
- Te wydarzenia są ważnym elementem życia szkoły, budują poczucie wspólnoty i pozwalają uczniom lepiej poznać polskie tradycje i historię.

Wycieczki szkolne

Wycieczki to integralna część polskiego programu nauczania, pozwalająca na zdobywanie wiedzy i doświadczeń poza salą lekcyjną. Mogą mieć różny charakter:

- Wycieczki jednodniowe: Są to krótkie wypad do pobliskich muzeów, teatrów, kin, parków rozrywki, miejsc historycznych czy ośrodków edukacyjnych. Mają na celu uzupełnienie wiedzy zdobytej na lekcjach lub integrację klasy.
- Wycieczki kilkudniowe (tzw. Zielone Szkoły, obozy): Dłuższe wyjazdy, często w góry, nad morze czy do innych regionów Polski, gdzie uczniowie przez kilka dni uczą się i wypoczywają w grupie rówieśniczej.

Udział w wycieczkach szkolnych wymaga zgody rodziców i często wiąże się z dodatkową opłatą. Są to jednak cenne doświadczenia, które wzbogacają edukację i budują wspomnienia.

6. Samorządność i prawa ucznia w szkole

W polskiej szkole uczniowie mają swoje prawa i mogą aktywnie uczestniczyć w życiu placówki. Kluczową rolę w tym zakresie odgrywają samorzady oraz rzecznik praw ucznia.

Samorząd uczniowski

to organ reprezentujący wszystkich uczniów w szkole. Działa na podstawie statutu szkoły i składa się z przedstawicieli wybranych przez uczniów w demokratycznych wyborach. Do zadań Samorządu Uczniowskiego należy m.in.:

- Reprezentowanie interesów uczniów: Głos Samorządu jest brany pod uwagę przy podejmowaniu ważnych decyzji dotyczących życia szkoły.
- Organizacja wydarzeń: Samorząd często inicjuje i współorganizuje imprezy szkolne, dyskoteki, akcje charytatywne czy konkursy.
- Wpływ na regulaminy: Może przedstawiać propozycje zmian w regulaminie szkoły czy statucie.

Samorząd klasowy

Na poziomie każdej klasy funkcjonuje samorząd klasowy, składający się z kilkusobowej grupy uczniów (np. przewodniczący, zastępca, skarbnik). Jest on wybierany przez uczniów danej klasy, zazwyczaj na początku roku szkolnego. Głównym zadaniem samorządu klasowego jest:

- reprezentowanie klasy: Przekazywanie opinii i potrzeb klasy wychowawcy oraz innym nauczycielom,
- wspieranie wychowawcy: Pomoc w organizacji codziennego życia klasy, np. dyżurów, zbiórek,
- integracja: Wspieranie dobrych relacji w klasie, organizowanie wspólnych działań.

Rzecznik Praw Ucznia

W wielu szkołach funkcjonuje również funkcja Rzecznika Praw Ucznia. Jest to nauczyciel lub inna osoba zatrudniona w szkole, której głównym zadaniem jest: stanie na straży praw uczniów, wsparcie oraz mediacja w sytuacjach trudnych mediacja.

Rzecznik Praw Ucznia jest osobą, do której uczniowie i rodzice mogą zwrócić się o poradę lub pomoc w trudnych sytuacjach, mając pewność poufności i wsparcia. Informacje o Rzeczniku Praw Ucznia (kto pełni tę funkcję i jak się z nim skontaktować) są zazwyczaj dostępne na stronie internetowej szkoły lub na tablicy ogłoszeń.

7. Uczniowie nowoprzybyli w polskiej szkole: wsparcie i adaptacja

Rozpoczynanie nauki w nowym kraju lub powrót do ojczyzny po latach spędzonych za granicą to duże wyzwanie. Zrozumienie dostępnego wsparcia pomoże Wam w płynnej adaptacji do szkolnej rzeczywistości.

W polskich szkołach publicznych może być zapewnione wsparcie dla uczniów nowoprzybyłych w następujących formach:

1. Dodatkowe zajęcia z języka polskiego:

Uczniowie, którzy nie znają języka polskiego lub znają go na niewystarczającym poziomie, mają prawo do bezpłatnych dodatkowych zajęć z języka polskiego. Szkoła może zorganizować do 5 godzin takich zajęć tygodniowo (wliczając w to ewentualne zajęcia wyrównawcze z innych przedmiotów) przez okres do 12 miesięcy. Zajęcia te mają na celu szybkie opanowanie języka potrzebnego do nauki i codziennej komunikacji.

2. Oddziały przygotowawcze:

W niektórych szkołach, szczególnie tam, gdzie jest większa liczba uczniów nowoprzybyłych, tworzone są oddziały przygotowawcze. Są to specjalnie zorganizowane klasy, w których proces nauczania i wychowania jest dostosowany do potrzeb i możliwości edukacyjnych uczniów. Nauczyciele w tych oddziałach często stosują metody pracy sprzyjające intensywnej nauce języka polskiego i integracji. Nauka w takim oddziale trwa zazwyczaj jeden rok szkolny, ale może być skrócona lub wydłużona w zależności od postępów ucznia.

3. Asystent międzykulturowy

– w niektórych wrocławskich szkołach są zatrudnieni asystenci międzykulturowi. Asystent międzykulturowy jest pośrednikiem pomiędzy szkołą a rodzicami/ opiekunami i uczniami. Taka osoba najczęściej zna język ukraiński, rosyjski lub angielski. Asystent pomaga uczniom przezwyciężyć trudności, które powstają w wyniku braku znajomości języka polskiego i różnic kulturowych. Asystent objaśnia rodzicom i opiekunom ucznia specyfikę polskiego systemu edukacji, odpowiada na pytania, informuje o ofertach, z których uczeń może skorzystać w ramach funkcjonowania szkoły. Jego obecność sprawia, że zarówno uczeń, jak i jego rodzice mogą poczuć się w polskiej szkole pewnie i bezpiecznie.

Jego rola polega na:

- wspieraniu komunikacji: pomoc w tłumaczeniu i niwelowaniu barier językowych między uczniem, rodzicem a nauczycielami,
- ułatwianiu adaptacji: pomoc uczniom w zrozumieniu zasad panujących w szkole i w odnalezieniu się w nowym środowisku,
- wsparciu dydaktycznym: wspieranie nauczycieli w pracy z uczniami, np. poprzez wyjaśnianie trudnych pojęć w języku ojczystym ucznia.

4. Zajęcia wyrównawcze:

oprócz lekcji języka polskiego, uczniowie nowoprzybyli mogą korzystać z dodatkowych zajęć wyrównawczych z innych przedmiotów (np. matematyki, historii), jeśli mają trudności z powodu braku znajomości polskiego słownictwa specjalistycznego lub różnic programowych. Również te zajęcia mogą być udzielane przez okres do 12 miesięcy.

5. Dostosowania na egzaminach

Polski system edukacji przewiduje również dostosowania warunków egzaminacyjnych dla uczniów nowoprzybyłych, szczególnie podczas egzaminu ósmoklasisty. Te dostosowania mają na celu wyrównanie szans i umożliwienie uczniom zaprezentowania swojej wiedzy, mimo barier językowych. Mogą to być np.:

- dodatkowy czas na rozwiązanie zadań,
- możliwość korzystania ze słownika dwujęzycznego (tłumaczącego słowa, nie definicje),
- obecność asystenta międzykulturowego, który nie tłumaczy treści zadań, ale może wyjaśnić niezrozumiałe instrukcje,
- dostosowanie formy sprawdzianu do możliwości percepcyjnych ucznia.

Decyzje o konkretnych dostosowaniach podejmowane są przez radę pedagogiczną szkoły, zazwyczaj na wniosek rodziców i po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej. Ważne jest, aby rodzice aktywnie współpracowali ze szkołą w tym zakresie.

Jeżeli rodzice ucznia chcą, żeby dziecko skorzystało z dostosowań muszą złożyć podanie do dyrekcji w szkole w wyznaczonym na początku roku szkolnego terminie.

WroMigrant: Wsparcie w sprawach pobytu

Jeśli potrzebujesz pomocy informacyjnej dotyczącej legalizacji pobytu, spraw urzędowych czy ogólnego wsparcia adaptacyjnego dla rodzin we Wrocławiu, warto wiedzieć, że miasto oferuje wyspecjalizowany punkt wsparcia – WroMigrant.

WroMigrant to inicjatywa Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego, stworzona z myślą o osobach przybywających do miasta z zagranicy. Punkt ten świadczy bezpłatne usługi informacyjne i doradcze w wielu kluczowych obszarach. Można tam uzyskać wsparcie w zakresie:

- procedur legalizacji pobytu (np. karty pobytu, pozwolenia na pracę),
- dostępu do usług publicznych (zdrowie, edukacja, pomoc społeczna),
- wsparcia w sprawach urzędowych,
- informacji o życiu w mieście, kulturze i lokalnej społeczności.

WroMigrant udziela konsultacji osobistych w Przejściu Dialogu przy ul. Świdnickiej 19 we Wrocławiu, a także telefonicznych oraz online. Więcej informacji o konsultacjach znajdziesz na stronie:

<https://przejsciedialogu.wcrs.wroclaw.pl/uslugi-punktu-informacji/>

Przejście Dialogu – przestrzeń międzykulturowa

Przejście Dialogu we Wrocławiu to wyjątkowe miejsce, które aktywnie promuje międzykulturowość i integrację, będąc otwartą przestrzenią dla mieszkańców o różnym pochodzeniu. Oferuje szeroki wachlarz zajęć zarówno integracyjnych, budujących wspólnotę, jak i zajęć z języka polskiego. Dostępne są tam różnorodne aktywności edukacyjne i rozwojowe dla dzieci i dorosłych, prowadzone w języku ukraińskim, angielskim oraz białoruskim, co sprzyja wzajemnemu poznawaniu się i wspiera adaptację we Wrocławiu. Tutaj znajdziesz wszystkie informacje bieżące oraz kalendarz wydarzeń:

<https://przejsciedialogu.wcrs.wroclaw.pl>

8. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna: wsparcie dla ucznia

Polska szkoła dąży do wspierania każdego ucznia w jego rozwoju, nie tylko w sferze akademickiej, ale również emocjonalnej i społecznej. W tym celu w placówkach edukacyjnych dostępna jest specjalistyczna pomoc psychologiczno-pedagogiczna.

Rola specjalistów w szkole:

- **Pedagog szkolny:** wspiera uczniów w rozwiązywaniu problemów szkolnych i osobistych, pomaga w adaptacji do środowiska szkolnego, doradza w kwestiach wychowawczych i edukacyjnych. Pedagog współpracuje z uczniami, rodzicami i nauczycielami, służąc pomocą w trudnych sytuacjach, takich jak problemy w nauce, konflikty rówieśnicze czy trudności adaptacyjne.
- **Psycholog szkolny:** skupia się na wsparciu w zakresie zdrowia psychicznego i emocjonalnego uczniów. Prowadzi konsultacje indywidualne, zajęcia grupowe, diagnozuje trudności rozwojowe i emocjonalne, pomaga w radzeniu sobie ze stresem, lękiem czy trudnościami w relacjach. Psycholog może również udzielać wsparcia rodzicom w zrozumieniu potrzeb dziecka i budowaniu z nim pozytywnych relacji.
- **Logopeda:** diagnozuje i prowadzi terapię zaburzeń mowy oraz komunikacji u uczniów, której celem jest korekcja wad wymowy, poprawa płynności mowy i rozwijanie słownictwa, co ułatwia uczniom naukę i codzienne funkcjonowanie w szkole.

Specjaliści działają na terenie szkoły i są pierwszym punktem kontaktu w razie pojawienia się jakichkolwiek trudności.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP) to placówki zewnętrzne, które odgrywają niezwykle ważną rolę w systemie wsparcia uczniów. To tam specjaliści (psycholodzy, pedagodzy, logopedzi) przeprowadzają pogłębione diagnozy i wydają:

- **opinie:** wskazują na konkretne trudności dziecka (np. dysleksja, dysgrafia, specyficzne trudności w uczeniu się) i sugerują szkole, jakie dostosowania powinna wprowadzić w procesie nauczania i oceniania.
- **orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego:** wydawane dla dzieci ze stwierdzonymi niepełnosprawnościami lub innymi poważnymi zaburzeniami, które wymagają kompleksowego wsparcia. Orzeczenie to zobowiązuje szkołę do opracowania Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego (IPET) oraz zapewnienia odpowiednich zajęć, np. rewalidacyjnych czy rewalidacyjno-wychowawczych.

Dlaczego to takie ważne?

Dostarczenie do szkoły opinii lub orzeczenia z PPP jest kluczowe, ponieważ na ich podstawie szkoła może uruchomić szereg form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym:

- **zajęcia wyrównawcze:** dodatkowe lekcje dla uczniów mających trudności z konkretnymi przedmiotami,
- **zajęcia korekcyjno-kompensacyjne:** wsparcie dla dzieci z zaburzeniami rozwoju (np. trudności w czytaniu, pisaniu),
- **zajęcia logopedyczne:** pomoc w korygowaniu wad wymowy,
- **zajęcia rozwijające umiejętności społeczne:** wsparcie w budowaniu relacji i radzeniu sobie w grupie,
- **zajęcia rozwijające uzdolnienia:** dla uczniów szczególnie uzdolnionych w jakiejś dziedzinie.

Ważne jest, aby ufać specjalistom i korzystać z ich wsparcia. Opinie i orzeczenia nie są stygmatyzujące – są narzędziem, które pozwala szkole lepiej zrozumieć potrzeby dziecka i zapewnić mu odpowiednie warunki do rozwoju i osiągnięcia sukcesu edukacyjnego. To dzięki nim możliwe jest dostosowanie metod pracy i wymagań do indywidualnych możliwości ucznia.

9. Rodzice i opiekunowie w życiu szkoły

Aktywne zaangażowanie rodziców i opiekunów prawnych w życie szkolne dziecka jest niezwykle ważne i ma ogromny wpływ na jego sukcesy edukacyjne oraz samopoczucie. Szkoła i rodzina tworzą wspólną przestrzeń wsparcia, w której otwarta komunikacja i współpraca są fundamentem harmonijnego rozwoju ucznia. Zrozumienie sposobów komunikacji i możliwości uczestnictwa w życiu szkoły pomoże Wam stać się pełnoprawnymi partnerami w edukacji Waszego dziecka.

Kontakty rodziców/opiekunów ze szkołą:

Jak efektywnie się komunikować?

Efektywna komunikacja między domem a szkołą jest kluczowa. Polskie szkoły stawiają na zorganizowane i transparentne formy kontaktu:

- **Dziennik elektroniczny (e-dziennik):** jest to podstawowe narzędzie komunikacji w większości polskich szkół. Poprzez e-dziennik rodzice mają dostęp do ocen dziecka, frekwencji, uwag, planu lekcji, a także wiadomości od nauczycieli i ogłoszeń szkolnych. Co najważniejsze, preferowany jest kontakt z nauczycielami właśnie przez dziennik elektroniczny, a nie poprzez prywatne telefony czy inne komunikatory. Pozwala to na zachowanie formalności, rejestrowanie korespondencji i ułatwia nauczycielom zarządzanie komunikacją. Na polskim rynku jest kilka dzienników elektronicznych (np. Librus, Vulcan). Login oraz instrukcję do dziennika otrzymasz od wychowawcy klasy lub w szkolnym sekretariacie.
- **Zebrania z rodzicami (wywiadówki):** odbywają się regularnie, zazwyczaj 3–4 razy w roku. To oficjalne spotkania z wychowawcą klasy i nauczycielami przedmiotowymi, podczas których omawiane są postępy klasy, ważne sprawy organizacyjne oraz indywidualne wyniki uczniów. Ważne: podczas wywiadówki nie omawia się postępów w nauce lub problemów konkretnych uczniów. Takie sprawy omawia się na osobności po zbiorowym zebraniu lub podczas konsultacji.
- **Konsultacje indywidualne:** Jeśli potrzebujecie porozmawiać z nauczycielem poza terminem wywiadówki, większość szkół oferuje stałe godziny konsultacji. Bardzo ważne jest, aby umówić się na takie spotkanie z nauczycielem z wyprzedzeniem, a nie próbować „złapać” go na korytarzu podczas przerwy – to zakłóca jego pracę i nie pozwala na spokojną rozmowę.

Usprawiedliwienia i zwolnienia z lekcji

Rodzice mają obowiązek i prawo do usprawiedliwiania nieobecności dziecka w szkole oraz wnioskowania o zwolnienia z zajęć:

- **Usprawiedliwienie nieobecności:** w przypadku choroby lub innej uzasadnionej przyczyny nieobecności dziecka w szkole, rodzic musi dostarczyć usprawiedliwienie wychowawcy klasy. Może to być pisemne usprawiedliwienie (w zeszycie korespondencji lub na oddzielnej kartce) lub, coraz częściej, za pośrednictwem dziennika elektronicznego. Ważne jest, aby usprawiedliwienie dostarczyć w wyznaczonym przez szkołę terminie (zazwyczaj do 7 dni od powrotu dziecka). Jeśli dziecko ma zwolnienie lekarskie – należy poinformować o tym wychowawcę i dostarczyć je do szkoły.
- **Zwolnienia z pojedynczych lekcji lub z całego dnia:** Jeśli dziecko musi opuścić pojedynczą lekcję (np. wizyta u lekarza) lub cały dzień zajęć, rodzic powinien pisemnie (lub przez e-dziennik) poinformować o tym wychowawcę lub dyrektora szkoły, podając przyczynę i godzinę odbioru dziecka.
- **Zwolnienie z lekcji wychowania fizycznego (WF)**
- **Jednorazowe zwolnienie:** Jeśli dziecko nie może ćwiczyć na jednej lekcji WF (np. z powodu lekkiego urazu), rodzic może napisać krótkie zwolnienie.
- **Całoroczne lub długoterminowe zwolnienie:** W przypadku chorób przewlekłych lub poważniejszych urazów, wymagających zwolnienia z WF na dłuższy okres, konieczne jest zaświadczenie od lekarza specjalisty. Takie zaświadczenie należy dostarczyć do dyrektora szkoły, który podejmuje decyzję o zwolnieniu.

Dodatkowy udział rodziców w życiu szkoły

Poza bieżącą komunikacją, rodzice mają wiele możliwości aktywniejszego włączenia się w życie szkolne:

- **Rada rodziców:** organ przedstawicielski wszystkich rodziców w szkole. Działa na rzecz szkoły, np. pozyskując środki finansowe na dodatkowe pomoce dydaktyczne, organizując imprezy czy wspierając inicjatywy uczniów i nauczycieli. Udział w Radzie Rodziców to realny wpływ na funkcjonowanie placówki.
- **Trójka klasowa:** organ reprezentujący rodziców danej klasy, wybierany na początku roku szkolnego. Składa się zazwyczaj z przewodniczącego, zastępcy i skarbnika, a jej głównym zadaniem jest wspieranie wychowawcy, zarządzanie funduszami klasowymi i reprezentowanie interesów rodziców oraz uczniów. Rodziców do trójki klasowej wybiera się na początku roku szkolnego podczas zebrania/wywiadówki.
- **Pomoc w inicjatywach szkolnych:** szkoły często potrzebują wsparcia rodziców przy organizacji szkolnych uroczystości, festynów, wycieczek czy akcji charytatywnych. Taka pomoc jest zawsze bardzo cenna i jest świetną okazją do poznania innych rodziców i zaangażowania się w społeczność szkolną.
- **Współpraca przy projektach klasowych:** rodzice mogą wspierać klasę w realizacji różnorodnych projektów, np. przygotowując materiały, pomagając w organizacji wyjść czy dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem.

Dodatkowe opłaty w szkole

W polskiej szkole publicznej edukacja jest bezpłatna, co oznacza, że nie płaci się czesnego. Istnieją jednak pewne dodatkowe opłaty, które rodzice mogą ponieść w trakcie roku szkolnego. Są one zazwyczaj dobrowolne, ale warto być ich świadomym.

Dobrowolne ubezpieczenie NNW

Szkoły często proponują rodzicom dodatkowe ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) dla dziecka. Jest to ubezpieczenie dobrowolne, płatne raz w roku (najczęściej na początku września). Polisa taka obejmuje dziecko na terenie szkoły, podczas zajęć pozalekcyjnych, wycieczek, a często również poza szkołą, przez całą dobę. Rodzice nie mają obowiązku korzystania z oferty ubezpieczyciela proponowanej przez szkołę – mogą wykupić polisę NNW dla dziecka indywidualnie u dowolnego ubezpieczyciela. Nie jest to opłata obowiązkowa.

Składka na Radę Rodziców

Rada Rodziców to organ działający w każdej szkole, który reprezentuje interesy wszystkich rodziców. Rada Rodziców zbiera dobrowolne składki od rodziców na rzecz szkoły i uczniów. Pieniądze te są przeznaczane na różnorodne cele, takie jak: zakup pomocy dydaktycznych, sprzętu sportowego czy wyposażenia klas, wspieranie organizacji imprez szkolnych, konkursów czy wycieczek, finansowanie drobnych potrzeb klas (np. materiały plastyczne, gry), pomoc materialna dla potrzebujących uczniów.

Wysokość składki ustalana jest przez Radę Rodziców na początku roku szkolnego, a jej opłacenie jest wyrazem wsparcia dla inicjatyw na rzecz dzieci.

Nie jest to opłata obowiązkowa.

Płatne wycieczki szkolne

Udział w wycieczkach szkolnych – zarówno tych jednodniowych (np. do kina, teatru, muzeum), jak i dłuższych (np. „zielone szkoły”, wycieczki krajoznawcze) – zazwyczaj wiąże się z dodatkowymi opłatami. Koszty te pokrywają m.in. transport, bilety wstępu, zakwaterowanie i wyżywienie (w przypadku wycieczek kilku-

dniowych). Szkoła zawsze informuje rodziców o planowanych wycieczkach, ich kosztach i programie z odpowiednim wyprzedzeniem, a udział dziecka jest zawsze dobrowolny i wymaga pisemnej zgody rodziców. Jeśli jesteś w trudnej sytuacji finansowej i chcesz, żeby Twoje dziecko pojechało na wycieczkę – zapytaj dyrektora szkoły o możliwość wsparcia finansowego. Takie cele wspiera często Rada Rodziców lub inne instytucje.

Rządowe wsparcie finansowe dla rodzin [dane na rok 2025]

Wsparcie finansowe dla rodzin z dziećmi w Polsce obejmuje szereg świadczeń, mający na celu pomoc w pokryciu kosztów związanych z wychowaniem dzieci i wsparciem ich rozwoju. Poniżej przedstawiamy najważniejsze świadczenia, które mogą przysługiwać rodzinom.

Świadczenie wychowawcze „800+”

To jedno z najbardziej znanych i powszechnych świadczeń. Przysługuje na każde dziecko w rodzinie, które nie ukończyło 18. roku życia, bez względu na dochód osiągniany przez rodzinę.

Wnioskowanie: Wnioski o „800+” składa się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) wyłącznie drogą elektroniczną (przez PUE ZUS, bankowość elektroniczną lub aplikację mZUS).

Program „Dobry Start”

Program „Dobry Start” to jednorazowe wsparcie finansowe na początku roku szkolnego.

Wysokość: 300 zł jednorazowo na każdego ucznia rozpoczynającego rok szkolny.

Dla kogo: Przysługuje na dziecko w wieku do 20 lat, a w przypadku uczniów z niepełnosprawnością – do 24 lat. Świadczenie to nie zależy od dochodu rodziny.

Wnioskowanie: Wnioski składa się co roku od 1 lipca do 30 listopada, również wyłącznie drogą elektroniczną (przez PUE ZUS, bankowość elektroniczną lub portal Emp@tia).

10. Wsparcie rodzin w sytuacjach trudnych

Szkoła w Polsce pełni funkcję edukacyjną i wychowawczą. Pracujący w szkole specjaliści – psycholodzy, pedagodzy, wychowawcy, dyrektorzy szkół monitorują, czy uczniowie chodzą regularnie na zajęcia, jak się zachowują na lekcjach i przerwach. Pozwala to na wczesne wykrycie sytuacji trudnych i kryzysowych, wdrożenie odpowiednich procedur i udzielenie pomocy uczniowi i jego rodzinie.

Każda placówka edukacyjna (są to między innymi: żłobki, przedszkola, szkoły, organizacje pozarządowe i instytucje działające na rzecz dzieci i młodzieży) zobowiązana jest do spisania i przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich (w Polsce małoletnim jest się do ukończenia 18 roku życia). Jest to dokument opisujący możliwe zagrożenia, które mogą spotkać dzieci ze strony dorosłych oraz rówieśników, a także prostą ścieżkę reagowania w przypadku zauważenia zachowań świadczących o stosowaniu przemocy wobec małoletniego, która pozwoli rozwiązać problem i wesprzeć dziecko w trudnej sytuacji.

Zachęcamy do zapoznania się ze Standardami Ochrony Małoletnich w szkole Twojego dziecka. Pozwoli to zrozumieć wszystkie procedury i działania, których podejmie się szkoła w przypadku wystąpienia sytuacji przemocy.

Jakie działania może podjąć szkoła w sytuacji zagrożenia?

Telefon alarmowy

– w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia dziecka każdy pracownik szkoły, a także osoby postronne są zobowiązane przepisami prawa do udzielenia pomocy i wezwania służb (pogotowie medyczne, policja, straż pożarna). Zgłoszenie zwykle dokonywane jest na numer alarmowy 112, co przyspiesza wezwanie odpowiednich służb.

Procedura „Niebieskie Karty”

– to procedura, na którą składają się czynności podejmowane przez przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów, które są zobowiązane do reagowania, w związku z podejrzeniem przemocy domowej. Ma ona na celu zapewnić bezpieczeństwo dzieciom w środowisku domowym. Może ją założyć np.: policjant, pracownik socjalny, lekarz, nauczyciel pracujący w szkole, a także pielęgniarka szkolna. Wypełniony dokument trafia do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS), który prowadzi dalsze działania w tym np. wywiad środowiskowy. W przypadku stwierdzenia przemocy, która zagraża zdrowiu i życiu dziecka MOPS może skierować sprawę do sądu rodzinnego, a ten może odebrać prawa rodzicielskie osobie stosującej przemoc w rodzinie.

Definicja przemocy w rodzinie

Przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Założenie Niebieskiej Karty nie jest równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, ani nie stanowi podstawy do wszczęcia postępowania karnego. Jednak w przypadku złożenia zawiadomienia i wszczęcia postępowania może ona zostać wykorzystana jako dowód procesowy.

Jakie działania mogą być zastosowane w wyniku założenia procedury „Niebieskie Karty”:

- udzielenie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie kompleksowej bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego,
- ochrona przed dalszym krzywdzeniem: przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej,
- zapewnienie badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzenia ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego,
- opracowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie. W skład zespołu opracowującego plan należą również pracownicy szkoły (np. pedagog szkolny), którzy mają zapewnić dziecku wsparcie w środowisku szkolnym.

Wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka – szkoła ma obowiązek złożyć wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka w przypadku stwierdzenia trudnych sytuacji związanych z uczniem, a także gdy wyczerpane zostaną wszystkie inne metody działania (np. spotkania z rodzicami, zapewnienie dziecku pomocy psychologiczno-pedagogicznej).

Szkoła może złożyć wniosek o wgląd w sytuację dziecka, gdy zaobserwuje:

- niską frekwencję (dziecko zbyt często opuszcza lekcje/zajęcia),
- zły stan psychofizyczny dziecka,
- podejmowanie przez dziecko zachowań ryzykownych (np. spożywanie alkoholu, narkotyków, samookaleczanie, próby samobójcze, przedwczesna aktywność seksualna),
- zachowania przemocowe podejmowane przez dziecko w stosunku do innych uczniów np. cyberprzemoc (nękanie, zniesławianie w Internecie, rozpowszechnianie pornografii), drobne przestępstwa, czyny chuligańskie, wandalizm,
- podejrzenie o niewypełnianiu obowiązków wychowawczych przez rodzica (np. dziecko zaniedbuje naukę, opuszcza lekcje, ucieka z domu).

Wniosek rozpatrywany jest przez sąd rodzinny. Jeśli sąd stwierdzi nieprawidłowości (przemoc, zaniedbanie) może ograniczyć lub odebrać prawa rodzicielskie opiekunowi. Szkoła w tym czasie ma obowiązek zapewnić dziecku pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz wsparcie innych nauczycieli.

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

116 111

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka

800 12 12 12

Ogólnopolska linia wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży w kryzysie psychicznym - Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

telefon: 800 119 119

czat zaufania: <https://800119119.pl/czat-zaufania/> (czynny każdego dnia w godz. 14-22).

Rozmowa na czacie zaufania jest darmowa i anonimowa – nie musisz podawać swoich danych osobowych, by porozmawiać, bez logowania – oznacza to także, że gdy zamkniesz czat, Twoja rozmowa zniknie bezpowrotnie...

Telefon Zaufania Młodych Fundacji ITAKA

22 484 88 04

Ogólnopolski Telefon Zaufania dla Ofiar Przemocy Domowej w Rodzinie „Niebieska Linia”

800 120 002

Telefon Zaufania dla Osób LGBTQIAP+,

ich rodzin i bliskich Stowarzyszenia Lambda Warszawa

22 628 52 22

Telefon Zaufania Edukatorów Seksualnych Grupy „Ponton”

22 635 93 92

Więcej informacji o formach wsparcia i rozwoju młodych mieszkańców Wrocławia znajdziesz tu:
www.wroclaw.pl/informator-wsparcia

USPRAWIEDLIWIENIE

(nieobecność jednodniowa)

Proszę o usprawiedliwienie nieobecności mojej córki/ mojego syna*

.....
(imię i nazwisko)

w szkole w dniu
(data)

Nieobecność spowodowana była chorobą dziecka/
złym samopoczuciem dziecka/ sprawami rodzinnymi/
koniecznością odbycia wizyty u lekarza.*

.....
(Data i podpis rodzica/ opiekuna)
* właściwe wziąć w kółko

USPRAWIEDLIWIENIE (nieobecność wielodniowa)

Proszę o usprawiedliwienie nieobecności mojej córki/ mojego syna*

.....
(imię i nazwisko)

w szkole w dniach od do
(data) (data)

Nieobecność spowodowana była chorobą dziecka/ sprawami rodzinnymi.*

.....
(Data i podpis rodzica/ opiekuna)
* właściwe wziąć w kółko

ZGODA NA SAMODZIELNY POWRÓT ZE SZKOŁY

Wyrażam zgodę na samodzielny powrót do domu mojej córki/ mojego syna*

.....

(imię i nazwisko)

dnia po zakończonych zajęciach edukacyjnych/
po zakończonej wycieczce klasowej/po zakończonym wyjściu klasowym.*

.....

(Data i podpis rodzica/ opiekuna)

* właściwe wziąć w kółko

ZGODA NA SAMODZIELNE POWROTY ZE SZKOŁY

Wyrażam zgodę na samodzielne powroty do domu mojej córki/ mojego syna*

.....imię i nazwisko

w roku szkolnym..... po zakończonych zajęciach edukacyjnych.

.....

(Data i podpis rodzica/ opiekuna)

* właściwe wziąć w kółko

ZWOLNIENIE Z LEKCJI WF
Proszę o zwolnienie mojej córki/ mojego syna*

.....
(imię i nazwisko)

z lekcji wychowania fizycznego w dniu
(data)

z powodu złego samopoczucia/ niedyspozycji/ przeziębienia/
ból głowy/ bólu ręki/ bólu nogi/ kataru.*

.....
(Data i podpis rodzica/ opiekuna)
* właściwe wziąć w kółko

ZWOLNIENIE Z LEKCJI
Proszę o zwolnienie mojej córki/ mojego syna*

.....
(imię i nazwisko)

do domu po pierwszej/ drugiej/ trzeciej/ czwartej/ piątej/ szóstej/ siódmej* godzinie lekcyjnej w dniu

.....
(data)

z powodu konieczności odbycia wizyty u lekarza/ powodów rodzinnych.*

.....
(Data i podpis rodzica/ opiekuna)
* właściwe wziąć w kółko

ZWOLNIENIE Z ZAJĘĆ DODATKOWYCH
Nie wyrażam zgody mojej córki/ mojego syna*

.....
(imię i nazwisko)

na uczestnictwo w zajęciach religii/ etyki/ wychowania do życia w rodzinie* /

(inne)
(nazwa zajęć)

.....
(Data i podpis rodzica/ opiekuna)
* właściwe wziąć w kółko

ZGODA NA UDZIAŁ W ZAJĘCIACH DODATKOWYCH
Wyrażam zgodę na udział mojej córki/ mojego syna*

.....
(imię i nazwisko)

w zajęciach dodatkowych
(nazwa zajęć)

odbywających się
(dzień i godzina)

prowadzonych przez
(imię i nazwisko prowadzącego/ nazwa organizacji)

.....
(Data i podpis rodzica/ opiekuna)
* właściwe wziąć w kółko

ZGODA NA UDZIAŁ W WARSZTATACH
Wyrażam zgodę na udział mojej córki/ mojego syna*

.....
(imię i nazwisko)

w warsztatachnazwa warsztatów
odbywających siędzień i godzina

prowadzonych przez
(imię i nazwisko prowadzącego/ nazwa organizacji)

.....
(Data i podpis rodzica/ opiekuna)
* właściwe wziąć w kółko

ZGODA NA UDZIAŁ W WYJŚCIU KLASOWYM
Wyrażam zgodę na udział mojej córki/ mojego syna*

.....imię i nazwisko
w klasowej wycieczce do kina/ teatru/ muzeum/ na basen/ do parku trampolin* /

(inne)
(nazwa miejsca)

w dniu
(data)

.....
(Data i podpis rodzica/ opiekuna)

* właściwe wziąć w kółko

ZGODA NA UDZIAŁ W WYCIECZCE KLASOWEJ JEDNODNIOWEJ

Wyrażam zgodę na udział mojej córki/ mojego syna*

.....
(imię i nazwisko)

w klasowej wycieczce do
(nazwa miejsca)

w dniu
(data)

.....
(Data i podpis rodzica/ opiekuna)
* właściwe wziąć w kółko

ZGODA NA UDZIAŁ W WYCIECZCE KLASOWEJ WIEŁODNIOWEJ

Wyrażam zgodę na udział mojej córki/ mojego syna*

.....
(imię i nazwisko)

w klasowej wycieczce do
(nazwa miejsca)

w dniach od do
(data) (data)

.....
(Data i podpis rodzica/ opiekuna)
* właściwe wziąć w kółko

ZGODA NA UDZIAŁ W KONKURSIE

Wyrażam zgodę na udział mojej córki/ mojego syna*

.....imię i nazwisko

w konkursienazwa konkursu

odbywającym siędzień i godzina

w
(nazwa organizacji)

.....
(Data i podpis rodzica/ opiekuna)
* właściwe wziąć w kółko

11. Słowniczek pojęć szkolnych dla uczniów i opiekunów

opiekun prawny

Jest to osoba powołana do dbania o potrzeby życiowe i majątek innej osoby, która potrzebuje takiej opieki. W praktyce opiekun prawny ustanawiany jest wobec dzieci oraz osób całkowicie ubezwłasnowolnionych.

dziennik zajęć/dziennik elektroniczny

Miejsce, w którym nauczyciele wpisują oceny z przedmiotów oraz oceny z zachowania. Czasami dziennik jest w formie papierowej książeczki, a czasami w formie elektronicznej. Do dziennika elektronicznego rodzice oraz uczniowie mogą logować się w domu, żeby sprawdzić oceny lub skontaktować się z nauczycielami.

platforma edukacyjna

Jest to miejsce w Internecie, z którego korzystają nauczyciele do kontaktu z uczniami, prowadzenia zajęć online w przypadku nauczania zdalnego lub urozmaicenia zajęć.

platforma rekrutacyjna

Jest to platforma elektroniczna umożliwiająca zapisanie ucznia do szkoły/przedszkola/placówki prowadzonej przez Miasto Wrocław. Więcej informacji znajdziesz na stronie: www.rekrutacje.edu.wroclaw.pl.

Profil Zaufany

Profil Zaufany to bezpłatne narzędzie, które umożliwia potwierdzenie tożsamości obywatela w Internecie i załatwianie spraw urzędowych online, bez konieczności wychodzenia z domu. Działa jak elektroniczny podpis, pozwalając na bezpieczne składanie wniosków, pism czy deklaracji, np. przy rekrutacji do szkoły. Możesz założyć go lub potwierdzić na stronach takich jak:

PZ (Profil Zaufany): <https://pz.gov.pl/pz/register> lub ePUAP: <https://epuap.gov.pl/>

„Nasz Wrocław”

To program lojalnościowy dla mieszkańców Wrocławia, który oferuje bezpłatne wejścia oraz zniżki do miejskich atrakcji, instytucji kultury, sportu oraz usług. Dzięki niemu można także korzystać z tańszych biletów komunikacji miejskiej oraz szeregu profitów. Jeśli chcesz dołączyć do programu wystarczy zarejestrować się na stronie www.naszwroclaw.pl i potwierdzić swoje dane (np. meldunek i rozliczenie podatku PIT we Wrocławiu). Proces jest prosty i odbywa się online. Po weryfikacji danych konto jest aktywowane. Możesz korzystać z niego za pomocą aplikacji lub strony internetowej.

legitymacja szkolna

Dokument tożsamości ucznia, który uprawnia go do darmowych przejazdów w komunikacji miejskiej we Wrocławiu lub do zniżek komunikacji międzymiastowej a także zniżek w instytucjach kultury. Do wyrobienia legitymacji szkolnej potrzebne jest zdjęcie ucznia. Więcej informacji o tym dokumencie uzyskasz w sekretariacie szkolnym.

zebranie z rodzicami/wywiadówka

To spotkanie rodziców z wychowawcą klasy. Jego celem jest omówienie postępów dzieci w nauce oraz innych ważnych spraw dotyczących życia szkoły. Obecność nie jest obowiązkowa, jednak warto przychodzić, podpisywać bieżące dokumenty. To też najlepszy sposób na uzyskanie informacji o dziecku.

konsultacje dla rodziców i opiekunów

Spotkanie z nauczycielami, którzy uczą konkretnych przedmiotów. Rodzice mogą się z nimi spotkać i porozmawiać o wynikach dzieci. Często są organizowane w formie konkretnego dnia, gdy w szkole dostępni są wszyscy nauczyciele dziecka.

konsultacje dla uczniów

W wielu szkołach obowiązują godziny konsultacji dla uczniów. W takich dniach nauczyciele są dostępni i każdy uczeń może przyjść z prośbą o wyjaśnienie tematu lub poprawić prace pisemne.

skala ocen

Począwszy od czwartej klasy szkoły podstawowej uczniowie są oceniani w skali od 1 do 6. 6 to ocena najwyższa, 1 to ocena najniższa. Od ucznia oczekuje się opanowania materiału co najmniej na 2 (ocena dopuszczająca).

waga oceny

Każda ocena ma swoją wagę. Oznacza to, że niektóre oceny są ważniejsze od innych, np. ocena ze sprawdzianu będzie ważniejsza, niż ocena z zadania wykonanego podczas lekcji.

ocena proponowana

Z każdego przedmiotu uczeń otrzyma główną ocenę na koniec półrocza. Ocena proponowana jest to propozycja oceny końcowej nauczyciela. Zostanie ona wystawiona na tyle wcześnie, że uczeń będzie miał szansę poprawy oceny na wyższą, poprzez poprawienie ocen częściowych (ze sprawdzianów, kartkówek, zadań i innych aktywności).

oceny końcoworoczne

Inaczej nazywane ocenami końcowymi – są to oceny podsumowujące całoroczną pracę ucznia z danego przedmiotu oraz jego zachowanie. Składają się z ocen z osiągnięć edukacyjnych (czyli ocen z poszczególnych przedmiotów) oraz oceny zachowania. Stanowią one formalne podsumowanie roku szkolnego i mają wpływ na promocję do kolejnej klasy lub ukończenie szkoły. Pamiętaj, że po pierwszym półroczu także możesz otrzymać ocenę końcową.

ocena funkcjonalna

Ocena, która przeznaczona jest dla uczniów z trudnościami neurorozwojowymi – w spektrum autyzmu, z zaburzeniami sensorycznymi i niepełnosprawnościami intelektualnymi.

Ocena funkcjonalna uwzględniać ma indywidualne potrzeby i możliwości każdego ucznia. W związku z tym nie będzie skupiała się jedynie na wynikach, ale także na sposobach radzenia sobie w codziennych sytuacjach – z obowiązkami, emocjami i otoczeniem. Oceniana będzie więc m.in. samodzielność czy umie-

jętności społeczne. Ocena funkcjonalna opierać ma się na tzw. diagnozie kontekstowej, a więc obserwacji ucznia w jego naturalnym środowisku. Ocenę tę – często w formie opisowej – wystawiać będzie nauczyciel we współpracy z psychologiem i rodzicami ucznia.

przedmiotowy system nauczania (PSO)

Jest to zbiór zasad i kryteriów, według których nauczyciel ocenia postępy ucznia w nauce konkretnego przedmiotu. PSO jest dostosowany do podstawy programowej i wewnątrzszkolnego systemu oceniania (WSO) obowiązującego w danej szkole.

nauczanie zintegrowane

Nauczanie zintegrowane, zwane również edukacją wczesnoszkolną, to metoda nauczania w klasach I-III szkoły podstawowej, która łączy różne dziedziny wiedzy w ramach jednego, tematycznego procesu. Zamiast tradycyjnego podziału na przedmioty, uczniowie odkrywają wiedzę w sposób bardziej zintegrowany, co ma na celu ułatwienie im zrozumienia powiązań między różnymi dziedzinami.

Sprawdzian/klasówka

To test, który przygotowuje nauczyciel jednego z przedmiotów. Najczęściej obejmuje konkretną część materiału (np. rozdział w podręczniku) i wiąże się z praktycznymi zdaniami (często są to zadania otwarte, gdzie uczeń musi napisać odpowiedź własnymi słowami lub rozwiązać konkretne zadania matematyczne). Sprawdzian zawsze jest zapowiedziany wcześniej.

praca klasowa/wypracowanie

To praca pisemna napisana w klasie. Najczęściej jest zapowiedziana wcześniej i uczniowie mają na jej napisanie jedną lub dwie godziny lekcyjne. Nauczyciel podaje temat i należy go rozwinąć.

kartkówka

Krótki test, który przygotowuje nauczyciel jednego z przedmiotów. Kartkówka może być zapowiedziana lub nie. Jeśli nie jest, może objąć materiał z 3 ostatnich lekcji.

apel

Uroczystość szkolna organizowana z okazji jakiegoś święta. Podczas apelu najczęściej można obejrzeć przedstawienie sceniczne i wysłuchać przemówienia dyrektora szkoły. Pamiętaj, że w dniu, w którym jest apel, obowiązuje strój galowy.

zielona szkoła

Jest to kilkudniowa wycieczka, na którą wyjeżdżają uczniowie z wychowawcą klasy lub innymi nauczycielami. Zielona szkoła ma charakter edukacyjny – ważna jest nie tylko turystyka, ale także możliwość nauczania się czegoś nowego z różnych dziedzin.

wycieczka szkolna

Jest to wyjazd z wychowawcą klasy lub innymi nauczycielami. Często są to wyjazdy krajoznawcze, dające możliwość zwiedzenia okolicy. Zdarzają się też wycieczki w obrębie miasta (np. do kina, muzeum lub innych instytucji kulturalnych).

nieobecność

W Polsce dzieci mają obowiązek chodzić do szkoły. Jeśli dziecko nie przyjdzie jakiegoś dnia do szkoły, rodzice są zobowiązani napisać usprawiedliwienie, czyli wyjaśnić, dlaczego dziecko nie przyszło do szkoły lub dostarczyć zwolnienie lekarskie, gdy dziecko było chore.

półrocze

To połowa roku nauki: pierwsze półrocze trwa zazwyczaj od września do stycznia, drugie półrocze od lutego do czerwca. Po pierwszym półroczu uczeń otrzyma oceny z każdego przedmiotu, a po drugim półroczu oceny na koniec roku szkolnego, które znajdują się na świadectwie.

ferie zimowe

Dwutygodniowa przerwa w nauce, odbywa się po pierwszym półroczu roku szkolnego. W Polsce dzielone są zazwyczaj na 3 tury – każde województwo ma ferie w innym terminie.

wakacje

To czas wolny od nauki w ciągu lata. Trwa od ostatniego tygodnia czerwca do końca sierpnia. Jest to czas odpoczynku od nauki, ale w sytuacjach wyjątkowych, gdy uczeń otrzyma na koniec ocenę niedostateczną, może przystąpić do poprawki, która ma miejsce najczęściej w sierpniu.

wychowawca

Opiekun klasy. Każda klasa ma przypisanego jednego lub dwóch opiekunów. Do wychowawcy możesz zgłosić się z każdym problemem.

dyrektor szkoły

Osoba, która kieruje szkołą. Najczęściej ma wieloletnie doświadczenie jako nauczyciel oraz odpowiednie wykształcenie w kierunku zarządzania oświatą.

wicedyrektor

Zastępca dyrektora. Dyrektor często ma kilku zastępców i każdy specjalizuje się w innych tematach (np. w edukacji wczesnoszkolnej, w pomocy psychologiczno-pedagogicznej).

lekcje

Jedna lekcja w polskich szkołach trwa 45 minut. Lekcje zaczynają się zazwyczaj o godzinie 8:00. Warto jednak mieć plan lekcji dziecka, ponieważ niektóre szkoły pracują w trybie dwuzmianowym lub zaczynają lekcje o 7:30.

przerwy

Pomiędzy lekcjami uczniowie zawsze mają przerwy. Zazwyczaj przerwy te trwają 10 minut, ale w ciągu dnia jest jedna przerwa śniadaniowa (15 minut) i obiadowa (20 lub 25 minut). Pamiętaj, żeby dać dziecku pożywne śniadanie lub wykupić obiady w szkolnej stołówce.

podręczniki

W szkole podstawowej nie musisz kupować podręczników – szkoła wypożycza je uczniom. O wypożyczone podręczniki należy dbać, aby książka mogła służyć uczniom w kolejnym roku szkolnym. Jeśli ulegną zniszczeniu szkoła może poprosić o zapłacenie za zniszczenia lub wykupienie nowych egzemplarzy. W szkołach średnich podręczniki kupowane są we własnym zakresie. Lista podręczników dostępna jest na stronie internetowej szkoły.

obiady

W większości szkół podstawowych jest możliwość wykupienia dziecku obiadu. Opłaty za posiłek dokonuje się co miesiąc. Jeśli chcesz, żeby dziecko korzystało z posiłków w szkole, a nie masz wystarczającej ilości pieniędzy, zapytaj w sekretariacie o możliwość dofinansowania.

sekretariat

Sekretariat szkolny to centralny punkt administracyjny szkoły, odpowiedzialny za bieżącą obsługę dokumentacji uczniów, nauczycieli i dyrekcji. Pracownicy sekretariatu zajmują się m.in. wydawaniem legitymacji szkolnych, zaświadczeń, prowadzeniem rejestrów, korespondencją oraz zarządzaniem informacjami, zapewniając sprawne funkcjonowanie placówki. W razie nagłej potrzeby możesz stąd zadzwonić do rodziców.

asystent międzykulturowy

W niektórych szkołach można spotkać asystenta międzykulturowego. Jest to osoba, która zna język ukraiński, rosyjski lub angielski i przebywa w szkole przez kilka godzin w tygodniu. Asystent może pomóc Ci podczas lekcji, przy odrabianiu zadań domowych lub z wyzwaniami, które wynikają z tego, że jeszcze dobrze nie znasz języka polskiego.

rada rodziców

Organ szkolny, w którego skład wchodzi przedstawiciele rodziców z każdej z klas. Rada wspiera szkołę w działaniu, a także organizuje różne wydarzenia i imprezy.

biblioteka

Miejsce, gdzie uczeń może na miejscu, bezpłatnie skorzystać ze szkolnych zbiorów książek. Może też wypożyczać książki do domu.

świetlica szkolna

Jest to miejsce, gdzie uczeń bezpiecznie spędzi czas po lekcjach, w oczekiwaniu na rodziców, lub podczas lekcji, na które nie uczęszcza.

strój szkolny

Strój ucznia musi być schludny i odpowiedni do sytuacji. Pamiętaj, żeby zawsze wybierać czyste ubrania, odpowiednie do wieku i miejsca.

Ważny jest także strój na lekcje wychowania fizycznego. Należy mieć wtedy obuwie zmienne (sportowe!), a także sportowe spodenki i koszulkę.

strój galowy

Strój galowy zakłada się na wszystkie uroczystości szkolne, takie, jak rozpoczęcie i zakończenie roku, święta oraz apele.

Strój galowy składa się z ciemnych (granatowych lub czarnych) spodni/ spódniczki oraz białej koszuli/ bluzki. Pamiętaj, strój sportowy nie jest odpowiedni na takie uroczystości.

lekcje nieobowiązkowe

Niektóre przedmioty w polskich szkołach są nieobowiązkowe (można zapisać na nie dziecko). Należą do nich edukacja zdrowotna, religia i etyka. Niektóre szkoły mogą mieć jeszcze inne przedmioty nieobowiązkowe.

Pamiętaj, że przepisy mogą się zmieniać i niektóre z tych przedmiotów mogą być obowiązkowe w przyszłości.

zajęcia dodatkowe

Zajęcia, które odbywają się w szkole po lekcjach. Mogą być to zajęcia wyrównawcze, które pomogą nadrobić uczniowi zaległości, albo zajęcia podczas których można rozwijać swoje zainteresowania lub nauczyć się czegoś nowego.

koła zainteresowań

Dodatkowe zajęcia organizowane w szkole dla pogłębienia i rozwijania pasji, np. kółko dziennikarskie czy plastyczne.

Zagadnienia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

pedagog szkolny

Pedagog szkolny wspiera uczniów, rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, edukacyjnych i społecznych. Dba o wszechstronny rozwój ucznia, reaguje na sytuacje kryzysowe i współpracuje z różnymi instytucjami, aby zapewnić bezpieczeństwo i dobre samopoczucie w środowisku szkolnym.

psycholog szkolny

Psycholog szkolny koncentruje się na zdrowiu psychicznym i emocjonalnym uczniów, diagnozując trudności w uczeniu się oraz problemy rozwojowe. Udziela wsparcia psychologicznego, prowadzi interwencje oraz doradza nauczycielom i rodzicom, aby wspomóc ucznia w radzeniu sobie z wyzwaniami i budowaniu odporności psychicznej.

logopeda

Logopeda w szkole zajmuje się diagnozowaniem i terapią zaburzeń mowy oraz komunikacji u uczniów. Prowadzi zajęcia indywidualne lub grupowe, mające na celu korekcję wad wymowy, poprawę płynności mowy oraz rozwijanie słownictwa i umiejętności komunikacyjnych. Jego praca wspiera proces edukacyjny, ułatwiając uczniom naukę czytania i pisanie oraz swobodne funkcjonowanie w grupie rówieśniczej.

poradnia psychologiczno-pedagogiczna

To miejsce, gdzie specjaliści badają dzieci pod kątem ich możliwości korzystania z edukacji. Pomagają dzieciom, które szczególne potrzeby edukacyjne.

zajęcia wyrównawcze

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, nazywane potocznie zajęciami wyrównawczymi, to forma pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach, przeznaczona dla uczniów mających trudności w nauce i problemach z opanowaniem materiału z podstawy programowej. Celem tych zajęć jest uzupełnienie braków w wiedzy i umiejętnościach, utrwalenie materiału oraz wsparcie uczniów w przezwyciężaniu trudności w nauce.

terapia pedagogiczna

To proces długotrwałych oddziaływań, mający na celu pomoc dzieciom i młodzieży w pokonywaniu trudności w nauce oraz w rozwoju. Działania te mają charakter korekcyjno-kompensacyjny i skupiają się na eliminowaniu przyczyn i objawów niepowodzeń szkolnych, podnoszeniu samooceny oraz motywacji do dalszej nauki. Terapia pedagogiczna obejmuje również działania stymulujące rozwój psychoedukacyjny.

rewalidacja

Jest to kompleksowy proces, który ma na celu wspieranie uczniów z niepełnosprawnościami i trudnościami w nauce. Obejmuje działania terapeutyczne, edukacyjne i wychowawcze, które mają pomóc w usprawnianiu funkcjonowania uczniów, rozwijaniu ich umiejętności i przygotowaniu do samodzielnego życia.

Zagadnienia dla ósmoklasistów

drzwi otwarte

Są to wydarzenia, podczas których szkoły ponadpodstawowe (licea, technika, szkoły branżowe) zapraszają uczniów klas ósmych szkół podstawowych i ich rodziców do odwiedzenia placówki, zapoznania się z jej ofertą edukacyjną, bazą lokalową oraz atmosferą. To okazja do zadawania pytań, rozmów z nauczycielami i uczniami oraz podjęcia świadomej decyzji o wyborze szkoły.

minima rekrutacyjne

To minimalna liczba punktów, którą kandydat musi uzyskać, aby zakwalifikować się do danej szkoły lub klasy. Jest to próg, który wyznacza, czy uczeń ma szansę na przyjęcie do danej placówki. Punkty te są sumą wyników z egzaminu ósmoklasisty, ocen z przedmiotów na świadectwie i ewentualnych osiągnięć dodatkowych.

kompleksowy system rekrutacji

Jest to proces, który umożliwia elektroniczne składanie wniosków o przyjęcie do wybranej szkoły średniej oraz śledzenie postępów rekrutacji. System ten ma na celu usprawnienie i ujednolicenie procesu naboru do szkół ponadpodstawowych, zapewniając kandydatom większą przejrzystość i efektywność.

terminy postępowania rekrutacyjnego

To ramy czasowe, w których kandydaci do liceów, techników i szkół branżowych mogą składać wnioski o przyjęcie, uzupełniać dokumenty, sprawdzać wyniki i potwierdzać wolę uczęszczania do wybranej placówki. Są one kluczowe, by nie przegapić żadnego etapu rekrutacji.

matura

To egzamin zdawany po ukończeniu szkoły średniej (liceum lub technikum), którego pozytywne zaliczenie jest warunkiem uzyskania świadectwa dojrzałości i umożliwia podjęcie studiów wyższych. Obowiązkowo zdaje się język polski (poziom podstawowy), matematykę (poziom podstawowy) oraz język obcy nowożytny (poziom podstawowy). Dodatkowo, uczeń musi wybrać jeden przedmiot na poziomie rozszerzonym spośród szerokiej listy dostępnych przedmiotów, zgodnie ze swoimi preferencjami i planami na studia.

egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

To państwowy egzamin zdawany w szkołach branżowych i technikach, który weryfikuje praktyczne i teoretyczne umiejętności uczniów w danym zawodzie. Po jego zdaniu absolwent otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, co umożliwia podjęcie pracy w wyuczonym zawodzie lub kontynuowanie edukacji.

Wydawca:
Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego
plac Dominikański 6
50-159 Wrocław
Tel.: (71) 772 49 00
E-mail: info@wcrs.wroclaw.pl

Wydanie trzecie

Współpraca: Departament Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia

Broszurę przygotowały: Maria Adamiec, Aleksandra Kosior,
Ewa Magnowska – Zespół Dialogu Międzykulturowego, WCRS

Oprawa graficzna i skład: Aleksandra Kucewicz

Broszura w wersji elektronicznej w polskiej, angielskiej i ukraińskiej wersji językowej
do pobrania na stronie: www.wielokultury.wroclaw.pl

WroMigrant to miejski punkt informacji dla migrantów/tek i uchodźców/czyrń.
Konsultanci WroMigrant wspierają informacyjnie osoby zarówno już mieszkające we Wrocławiu,
jak i te dopiero przybywające do naszego miasta.
<https://www.facebook.com/wromigrant/>

Publikacja jest dostępna na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa 3.0 Polska Treść licencji dostępna jest na stronie <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl>

Szkolny pakiet startowy PL - 978-83-959527-7-7

Wrocław, 2025

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zadanie 5: Działania wspierające integrację dzieci w szkołach - Szkolny pakiet startowy. | Projekt "Od adaptacji do integracji - wsparcie obywateli państw trzecich w procesie integracji międzykulturowej we Wrocławiu" jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 oraz ze środków budżetu państwa na podstawie umowy o dofinansowanie o numerze FEDS.07.06-IP.02-0050/24-00 z 14.02.2025. Beneficjent projektu: Gmina Wrocław